

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXI ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2005. DECEMBER 13.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

12.

BÉR? TÁRGYALÁS? MEGÁLLAPODÁS?

Szeptember végétől a 2006. évi költségvetési törvény benyújtásától tartó hosszú folyamat ért véget 2005. december 7-én. A törvényjavaslat kipontozott helyeire: a közalkalmazotti bértáblára és pótlékalpra, valamint a közszolgálat egyéb illetménytételére vonatkozó, többfordulós tárgyalássorozat megállapodással zárult. Az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) három oldalának (kormányzati, szakszervezeti, önkormányzati) képviselői kölcsönös kompromisszumokat tartalmazó megegyezésre jutottak. Ennek értelmében a közalkalmazotti illetmény-előmeneteli rendszer 2006. április 1-től átlagosan 3%-kal emelkedik, és a pótlékalap 19 600 Ft-ra nő. (Részletesen lásd lapunk 3. oldalán) A megállapodásból ez az a két tétel, amely a közoktatásban dolgozó pedagógusok, technikai és adminisztratív alkalmazottak jövő évi kereseteit alapvetően meghatározza az óvodától a középiskoláig.

Honnan jutottunk el a megállapodásig? A kormány első ajánlata 2006 szeptemberétől induló 4,5%-os bértáblaemelést tartalmazott, és nem tervezték a pótlékalap növelését. A közszolgálati szakszervezetek ezt az ajánlatot elfogadhatatlannak tartották. Az erre vonatkozó PSZ-álláspontot annak idején közzé is tettük. Közben párhuzamosan zajlott az Országos Érdekegyeztető Tanácsban (OÉT) a minimálbérre és keresetemelkedésre vonatkozó alku is, amely november 25-én megállapodással zárult. (Lásd lapunk 7. oldalán.) E dokumentumban meghatározott tételek befolyásolták az OKÉT-tárgyalásokat is. Az egész nemzetgazdaság számára ajánlott 3,5%-os reálkereset- és 4-5%-os bruttó keresetemelkedés a 62 500 forintos minimálbérrel együtt nyilvánvalóan hatással van a közzsféra bérvitáira is.

Hosszú, keserves egyeztetések eredményeként jutottunk el oda, hogy december elejére három lehetséges alternatíva szerepelt a tárgyalóasztalon. Ezek a következők voltak: 2006. szeptember 1-től 4,9%, július 1-től 3,3%, április 1-től 3%-os táblaemelés. Ám a pótlékalap növelésére ekkor sem kaptunk ajánlatot.

A PSZ december 3-án ülésező munkakongresszusa többségi döntéssel bármelyik alternatíva elfogadására felhatalmazást adott azzal a kikötéssel, hogy a pótlékalap is emelkedjék. Ugyanakkor a kongresszus arra kötelezte a PSZ nevében tárgyalókat: tegyenek meg mindent azért, hogy 2006. április legyen a kezdő időpont, mert ez eredményezi a legnagyobb éves keresetemelkedést. Ezt az álláspontot a szakszervezeti oldal egésze is elfogadta. Ugyanakkor támogattuk az önkormányzatok forrásnöveléssel kapcsolatos javaslatát is, miszerint az államháztartási tartalék rájuk vonatkozó összegének legalább a felét fel kell oldani. Tettük ezt azért is, mert így helyileg is biztosított lehet a közalkalmazottak jövő évi keresetemelkedésének. Az áprilisi táblanövelés éves keresetnövelő hatása több mint 2%, a személyi jövedelemadó-rendszer változtatása már január 1-jével több mint 1%-os nettó növekedést eredményez. A 2005. szeptember 1-jei 4,5%-os bértáblaemelés áthúzó hatása – amit a munkavállalói oldal szeretett volna figyelmen kívül hagyni – újabb 3%-os éves növekedést eredményez 2006-ban. Ezek összességben 6% fölötti átlagos bruttó keresetnövekedést eredményeznek, miközben az infláció 2%, egyes prognózisok szerint akár ez alatti is lehet. Ezek a számok is igazolják, hogy a közszolgálati bérmegállapodás teljesíti az OÉT által ajánlott célokat, amelyeket reményeink szerint majd a jövő is visszaigazol.

December 7-én úgy írtam alá a munkavállalói oldal nevében a megállapodást, hogy tudtuk, tudtam, nem ezzel oldódik meg az oktatás, az egész közszolgálat bérfelzárkózása, de egy megállapodás és az erre alapozott jogalkotás garancia lehet arra, hogy az érintett mintegy 800 ezer munkavállaló jövő évi kereseteiben ez az összeg valóban megjelenjen, és pozícióink ne romoljanak, mint ahogy ezt a megállapodás nélküli 2004. esztendőben elszenvedtük. Ezt tudta a szakszervezeti oldal egésze is, és ezért hatalmazott fel az aláírásra.

Azt gondoltuk, hogy ilyen felhatalmazással az önkormányzati oldal is rendelkezik. A jelek szerint tévedtünk. A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) két nappal az aláírás után közleményben jelezte, hogy nem tekinti érvényesnek a megállapodást. Mi annak tartjuk, és e problémát önkormányzati belügynek. Ezzel együtt többről van szó. A kialakult helyzet jelzi, hogy a közszolgálati érdekegyeztetés országos szintje minden erőfeszítés ellenére gondokkal terhelt. Az önkormányzati oldal a tárgyalás egésze során nem képviseltette magát érdemi döntéshozói szinten. Az pedig alapvető követelmény, hogy a valódi szociális párbeszéd csak érdemi partnerek között folyjék.

Nekünk sokan ajánlottak önmérsékletet a bértárgyalásokon. A szakszervezeti oldal a gazdasági és társadalmi realitások figyelembevételével cselekedett. A megállapodásban foglaltakat a parlament beépítette a költségvetési törvénybe, és reméljük, a végszavazáson is megerősítik. Sajnáljuk, hogy ennek ellenére is vannak, akik mindezt megkérdőjelezzik, akiket nem a megállapodás szándéka vezet.

Varga László

Békesség, jóreménység...

Most, két esztendő fordultán ugyancsak sűrűn követik egymást a „nevezetes napok”. A karácsonyi ünnepek, a szeretet, a figyelmesség vagy egyszerűen a szokás (no és a szüntelen, hangos reklám diktálta) ajándékaival. Majd a főlhabzó szilveszteri vigalmak és 2006 első dátuma. Ezzel már át is fordulunk az új esztendőbe; sokan a megszokás érdektelenségével, ám legtöbben a jobb jövő reménységével. És szebbnél szebb levelezőlapokon vagy személyes részvétellel hangoztatjuk a szabványos szöveget, például imígyen: „Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet...”

De hol a kellemes mindennap, és hol a boldogság mostanában – e kicsiny hazában éppúgy, mint az irdatlan nagyvilágban? Persze ez a kétkező kérdés is elcsépett, hiszen annyian hangoztatják manapság nevesek és névtelenek.

Mégis mit kívánjak olvasóinknak? Hívöknek és hitetleneknek egyaránt említve a betlehemi ének szavait: az igaz szeretet jegyében a békességet e földön a reménykedő embernek, aki sorsunk megfellebbezhetetlen törvénye szerint él születésétől elhunytáig.

(f. a.)

Pályázat üdülőegyüttes üzemeltetésére

A Pedagógusok Szakszervezete Fejér Megyei Regionális Szervezete (8003 Székesfehérvár, Pf. 72.) pályázatot ír ki üdülőegyüttese üzemeltetésére, amely Zamárdi-felsőn, a Knézits és a Gábor Áron utca sarkán található a vasútállomástól és a Balatontól kétszáz méterre.

Az üdülőegyüttesben egyszerre 80 főt lehet elhelyezni.

A pályázat anyagát a 22/311-250, 20/340-3707, 70/339-7743, illetve 70/375-6360 telefonszámokon történő előzetes egyeztetés után lehet kérni. Az üdülőegyüttes megtekintésére telefonos megbeszélést követően, 2006. január 19-én, illetve 26-án kerülhet sor.

A pályázat beadásának határideje: 2006. február 10.

ORSZÁGOS RAJZPÁLYÁZAT

A Bp. XVIII. Kerületi Önkormányzat Emlékbizottsága és a Kondor Béla Általános Iskola, névadója születésének 75. évfordulója alkalmából, országos rajzpályázatot hirdet általános iskolás tanulók részére.

Témakörök:

1. Kondor Béla pannó tervei, festményei, grafikai által sugárzott hangulatok, szimbólumok felhasználásával készült munkák. 2. Kondor Béla versének illusztrálása (a vers megnevezésével).

- Méret: A/3 vagy A/4.

- Technika: szabadon választott.

Beküldési határidő: 2006. január 30. Cím: Kondor Béla Általános Iskola országos rajzpályázat 1181 Budapest, Kondor Béla sétány 7.

- A rajzok hátoldalán kérjük feltüntetni: a mű címét; az alkotó nevét, életkorát, iskoláját, az iskola címét; a felkészítő tanár nevét.

- A 100 legjobb alkotás az iskola állandó kiállításának anyagát alkotja majd.

- A 100 legjobb alkotás, a díjazottak és felkészítő tanárai neve megtekinthető lesz az iskola honlapján.

Eredményhirdetés és a kiállítás megnyitója: 2006. február 17-én 11 órakor

A műveket korosztályonként (alsó, felső tagozat) független, neves művészektől álló zsűri bírálja el. A legjobb művek alkotói és felkészítő tanárai értékes jutalomban részesülnek.

I. helyezett: kétszemélyes külföldi utazást, felkészítő tanára kétszemélyes külföldi utazást nyer.

II-III. helyezett és felkészítő tanára értékes tárgyjutalomban részesül. További értékes jutalmak az alkotóknak és felkészítő tanáraiknak. Minden résztvevő emléklapot és ajándékot kap.

A pályázat védnöke: dr. Mester László, a Budapest XVIII. kerület, Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzatának polgármestere.

A XVIII. Kerületi Önkormányzat Emlékbizottsága és a Kondor Béla Általános Iskola vezetősége nevében *Vida Béla* igazgató.

A pedagógusok és szülők figyelmére

egyaránt számít a *Mentor* című oktatási, egészség- és életmódmagazin, mely hű tükröt nyújt az iskola, a kultúra, a mindennapi élet időszerű eseményeiről. Hasznos kiegészítője tankönyvkritikai melléklete, a *Támpont*, valamint a szeptemberi számban először megjelent *Támasz* című, szülőknek szóló oktatási és nevelési melléklet. Szerkesztőség: 1054 Bp. Kálmán Imre u. 16. II. em. 4/a. Tel./fax: 269-2730.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Árok Antal**

Olvasószerkesztő: **dr. Fényi András**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464

Levél cím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: psz@enternet.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 3.450,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban ingyen juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden helyi intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan elolvassa és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék azt minél több kollégával megismertetni. Hasznos lenne, ha a „köteles” példány mellett több is eljutna egy-egy intézménybe, mégpedig előfizetés révén.

Előfizetőinknek közvetlenül a megadott címre küldjük lapunkat. Az évi előfizetés díja *5% áfával 3.450 forint*, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levelük alapján - csekket postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változtatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, féloldalás 40.000, negyedoldalás 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 40 forint. Minden egyes díjtételt 20 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap eleje.

Mindentudó térképkiadó gyerekeknek + ajándék munkafüzet

Információs és felfedező puzzle játék, mely az Oktatási Minisztérium támogatását élvez. Saját gondozásban megjelenő kiadvány, ezért garantálni tudjuk az alábbi bevezető árat.

Bevezető ár: 2.990,-

A gyermekek szabadidejükben akár egyedül, akár társasjáték formájában megismerkednek Magyarországgal: megyeinkkel, növény- és állatvilágunkkal, nemzeti parkjainkkal, híres és védett épületekkel, várakkal, váromokkal, állat- és növénykertekkel, fürdőhelyekkel, hungarikumokkal és a térképolvasás alapjaival.

Az ajándék munkafüzet 211 kérdést és választ tartalmaz kvíz kérdésekkel színezve, a játékhoz kapcsolódóan.

Néhány további termékünk a teljesség igénye nélkül, izeltől:

• Barangolás sorozat

Nagy formátumú, kemény borítás, 3 részes könyvsorozat színes fényképekkel az állatvilágról, letűnt korokról és az építészetről.

Régi ár: 4.000,-, **Akciós ár: 2.990,-/kötet**

• A magyar történelem kronológiája

A magyar történelmet tárgyilagosan, elfogulatlanul tárja elénk a vándorlástól napjainkig.

A/4 méretű, kemény borítás, áttekinthetően rendszerezett könyv.

Régi ár: 4.200,- **Akciós ár: 1.990,-**

• Nemere István: Magyarország története

Olvasmányos, magával ragadó, hiteles történelmi leírás. Kemény borítású, grandiózus méretű kiadvány.

Régi ár: 4.990,- **Akciós ár: 2.990,-**

• Erdély a hadak útján – Magyar Királyi Honvédség

E két történelmi kiadvány különleges és egyedülálló módon közelíti meg a történelmi eseményeket. Örömet lel benne a történelmet kedvelő és a „csak” könyvedvel egyaránt.

Régi ár: 5.990,- **Akciós ár: 2.990,-**

Szolgáltatásaink pedagógusok részére:

- postai úton, e-mailen, telefonon, faxon, kérjük aktuális akciós árlistánkat, címlistánkat; éljenek a lehetőséggel, hogy bizományos könyvcsomagot kihelyezvén, egész évben abból válogatva tudjanak vásárolni;
- helyi, vagy regionális rendezvényeken könyvvásár megszervezése.

Hangsúlyozni szeretnénk, hogy minden általunk kínált szolgáltatásra és termékre szakszervezeti tagoknak 10% kedvezmény biztosítunk, ha felmutatja szakszervezeti kártyáját.

Az ország bármely területéről várjuk szíves visszajelzésüket.

Kérjük egy-egy szolgáltatásunk részletes ismertetőjét, hogy mindenki igényének megfelelően tudjuk azt teljesíteni!

Megrendelés: LOYEX-Direct Kiadó, 1036 Bp., Timár u. 7.

Tel./fax: 1-320-4612; e-mail: loyexdirectkft@axelero.hu

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

A **PSZ Országos Vezetősége** 2005. november 21-i ülésén tájékoztatót kapott az országos érdekegyeztetés aktuális kérdéseiről. Ennek keretében foglalkozott a jövő évi költségvetési törvény közoktatást érintő részeihez benyújtott módosító indítványokkal, illetve a kormány közzsférának szóló bérájanlatával. A testület a Magyar Közoktatás Napjához és az aktuális érdekvédelmi feladatokhoz kapcsolódva állásfoglalást fogadott el, amelyet lapunk 6. oldalán közlünk. Az OV megvitatta és elfogadta a munkakongresszus elé kerülő, a PSZ tevékenységéről szóló beszámoló értékelést. Az ülést követően sajtófogadásra került sor, ahol nyilvánosságra hoztuk a közoktatásnap állásfoglalást.

A **PSZ munkakongresszusát** 2005. december 3-án rendezte Budapesten, a Hotel Benczúrban. Szakszervezetünk legfelsőbb fórumán a 212 küldöttből 182 vett részt. A napirendre és az ügyrendre vonatkozó javaslatot *Szlankó Erzsébet* alelnök terjesztette elő. A kongresszus levezető elnöke *Bodolay Zoltán* (B-A-Z megye), segítője pedig *Nemes Lászlóné* (Szolnok) volt. A mandátumvizsgáló bizottság tevékenységét *Jáki Katalin* (Győr-Moson-Sopron megye), a szavazatszámoló bizottság munkáját *Vágó László* irányította.

A legutóbbi küldöttgyűlés óta eltelt időszak szakszervezeti tevékenységéről szóló beszámolót *Varga László* elnök terjesztette elő. Ennek keretében a kongresszus megvitatta és elfogadta a 2006. évi költségvetés közoktatást érintő fejezeteiről, a bérfejlesztés lehetőségeiről és időszaki társadalmpolitikai kérdésekről szóló állásfoglalást. (Lásd lapunk 5. oldalán.) Ezt követően az előttünk álló feladatok kerültek megvitatásra, majd elfogadásra. (Lásd lapunk hátsó borítóján.)

A PSZ előző évi központi gazdálkodásáról szóló beszámolóhoz, valamint a 2006. évi költségvetési irányelvekhez *Síkhegyi Magdolna* gazdasági vezető fűzött szóbeli kiegészítést. A küldöttek e dokumentumokat egyhangú szavazással fogadták el. A PSZ-alapszabály módosítására vonatkozó javaslatot *Árok Antal* alelnök terjesztette elő, amelyet élénk vita után végül is megszavaztak. A módosított alapszabály 2006. január 1-jével lép hatályba, szövegét a PSZ területi szervezeteinek közreműködésével juttatjuk el alapszervezeteinkhez. A különféle vagyonügyek megtárgyalására, a szükséges döntések meghozatalára sajnos már nem jutott idő.

A munkakongresszus az ebédszünetet követően, 1/2 és 2/3 közötti időszakban átalakult nyilvános fórummá, amelyen a sajtó képviselői előtt került sor a 2006. évi költségvetési törvényjavaslattal kapcsolatos PSZ-álláspont kifejtésére. Erre meghívást kapott az oktatási miniszter is. Ő azonban – nyilván az elmarasztalásoktól félve – nem jött el rendezvényünkre. Helyette *Kotán Attila*, az OM főosztályvezetője szenvedte el kritikánkat.

Az **Országos Érdekegyeztető Tanács** (OÉT) 2005. november 25-i ülésén, mintegy kéthónapos alkufolyamat után, elfogadta a 2006–2008. évi minimálbérrre vonatkozó megállapodást. E dokumentumot lapunk 7. oldalán közöljük.

A **Közoktatáspolitikai Tanács** (KÖPT) 2005. november 22-i ülésén – többek között – a felsőoktatási alap- és mesterképzésről, valamint a szakindítás eljárási rendjéről készült kormányrendelet tervezetét vitatta meg. Az ülésen a PSZ képviseletében *Szlankó Erzsébet* alelnök vett részt, aki hozzászólásában többek között hangsúlyozta: szükséges minden alapképzésről időben tudni, és azoknak milyen mesterszintű kimenetele lesz. A KÖPT következő, 2005. december 6-i ülésén tájékoztatást adtak az OM képviselői a költségvetési törvényjavaslathoz benyújtott módosító indítványokról, illetve megvitaták a Nemzeti Fejlesztési Terv II. oktatást érintő részzeit.

Az **Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács** (OKÉT) az illetményrendszerek 2006. évi változásairól több alkalommal tárgyalt. (A kormánynek közalkalmazotti bértáblaemelésre vonatkozó első javaslatáról lapunk előző számában adtunk tájékoztatást.) Azóta több variációt vitattak meg a kormány, a szakszervezetek és az önkormányzati szövetségek képviselői, amelyek közül végül az április 1-től átlagosan 3% emelést hagyták jóvá. Az erre vonatkozó összeállításunkat lásd a lap alján.

Az **Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága** (ETUCE) és az **Oktatási Internacionálé Páneurópai Bizottsága** 2005. december 5-7-én Luxemburgban szakmai konferenciát rendezett, majd végrehajtó bizottsági ülést tartott. A PSZ képviseletében *Árok Antal* alelnök és *Vajna Tünde* nemzetközi felelős vett részt a rendezvényen, amelyen többek között elhangzott a PSZ munkakongresszusának az EU-költségvetéssel kapcsolatos javaslata is. Részletes tájékoztatónkat lásd lapunk 13. oldalán.

Megállapodás a közzsféra 2006. évi illetményeiről

*Az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) többfordulós tárgyalássorozatot követően, 2005. december 7-én megállapodás született az illetményrendszerek 2006. évi változásairól. A kompromisszumos egyezséget a kormány nevében Kordás László, az FMM politikai államtitkára, az önkormányzati szövetségek részéről Magyar Levente, * Jászberény város polgármestere, a Kiszvárosi Önkormányzatok Szövetségének elnöke, a szakszervezetek nevében pedig Varga László, a PSZ elnöke írta alá. Összeállításunk a közalkalmazottakat érintő megállapodásrészeket tartalmazza.*

A közalkalmazottak 10 fizetési osztályból és 14 fizetési fokozatból álló illetménytáblázatában a garantált illetményminimumok 2006. április 1-jétől átlagosan 3,0%-kal emelkedjenek.

Az OÉT-megállapodásban szereplő minimálbér és garantált bérminimumok az alábbiak szerint épüljenek be az illetménytáblába 2006. április 1-jétől (az új közalkalmazotti illetménytáblát lapunk 2006. januári számában közöljük):

Az illetménytábla A1 fizetési fokozatának az illetménytéttele legyen azonos a 62.500 forintos minimálbérrel.

A B1 fokozat illetménytéttele haladjon meg a középfokú szakképzettséget igénylő munkakört ellátó, legfeljebb 2 éves gyakorlati idővel rendelkezők számára 2006-ra megállapított 65.700 forintos garantált bérminimumot.

A B2 fokozat illetménytéttele érje el a középfokú szakképzettséget igénylő munkakört ellátó, legalább 2 éves gyakorlati idővel rendelkezők számára 2006-ra megállapított 68.800 forintos garantált bérminimumot.

A 62.500 forintos minimálbért 2006. március 31-ig, valamint a B1 fizetési fokozatba sorolt közalkalmazottnak a jogviszonyban töltött harmadik évben a 68.800 forintos garantált bérminimumát az OÉT-megállapodás alapján kiadásra kerülő jogszabály írja elő.

A közalkalmazotti pótlékalap 2006. április 1-jével 3,7%-kal, 19.600 forintra emelkedjen.

Az OKÉT jelen megállapodása szolgáljon alapul az oktatási, egészségügyi, szociális, kulturális és más közszolgáltató tevékenységet végző, nem költségvetési szervként működő szervezetek számára a 2006. évi keresetnövelések tekintetében.

Az önkormányzati oldal kezdeményezésére - az OKÉT egyetértésével - a kormány vállalja, hogy a 2006. évi illetményemlések feltételeinek javítása érdekében a Magyar Köztársaság 2006. évi központi költségvetési törvényjavaslatában szereplő államháztartási tartalék önkormányzatokra vonatkozó összege legalább 50%-ának feloldására irányuló módosító indítványokat támogatja és javasolja a parlamentnek azok elfogadását.

Az aláíró felek egyetértnek abban, hogy 2007-től a közalkalmazotti illetménytábla bértételeinek a növelésére – figyelemmel az önkormányzati és az intézményi költségvetések elfogadásának időpontjára is – évenként március 1-jével kerüljön sor; a közalkalmazotti és a köztisztviselői illetményrendszerben az egyes fizetési (besorolási) osztályoknál 2007-től kezdődően kerüljön fokozatosan bevezetésre két további fizetési fokozat.

* Az aláírást követően némely önkormányzati szövetség úgy nyilatkozott, hogy nem adott felhatalmazást a megállapodás aláírására.

JUBILEUMI KOLLÉGIUMI KONFERENCIA

*A Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, amely a PSZ tagozataként tevékenyen és következetesen részt vesz ágazatunk érdekeinek képviseletében, 2005. november 25-27-én Balatonföldváron, szakszervezetünk üdülőjében tartotta jubileumi országos találkozóját. A szövetség megalakulásának 15. évfordulóján a kollégiumok társadalmi szerepéről rendezett konferencia fővédnöke **Göncz Árpád** volt, aki az alábbiakban közölte levéllel köszöntötte a résztvevőket.*

„Kedves Barátaim! Ti jól tudjátok, hogy a kollégiumok mindig nagyon fontosak voltak számomra, és a mozgalom fejlődése ma is szívügyem.

Örömmel vállalom védnökséget az évfordulós konferenciátok felett, mert a jövőt jól építeni csak a múlt tapasztalatainak okos felhasználásával lehet.

A NÉKOSZ a maga nemében páratlan mozgalom volt, az általa előidézett tehetségrobbanás történelmi jelentőségű, és ebben Kardos László munkásságát igen nagyra tartom.

A kollégium ma is a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésének motorja, fejlődése a jövő záloga. A Kollégiumi Szövetség 15 éves működése pedig biztosíték arra, hogy a kollégiumoknak van jövője.

Bár a védnökség annyit jelent, hogy az ember tőle telhető támogatást is ígér a terv vagy a szervezet számára, amelynek védnökségét vállalta, 80-as éveim közepén járva konkrét támogatást érő és eszközök hiányában már nem merek vállalni, de nyugodtan állíthatom, hogy a kollégium igen közel áll a szívemhez és hálás lennék, ha időről időre tájékoztatnátok a kollégiumi mozgalom helyzetéről.”

Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke is levelet intézett a konferenciához, amelynek egy részét adjuk közre. „Hiszem, hogy ma, amikor annyit beszélünk az esélyegyenlőség és társadalmi felzárkóztatás követelményeiről, a kistelepülések hátrányos helyzetű tanulóinak jobb felkészítéséről, a talán legkisebb társadalmi áldozatot, befektetést igénylő tehetségmentésről és hasznosításról, akkor ebben az oktatásügy egyik leghatékonyabb és hosszútávon stabil intézményei a kollégiumok.”

Ugyancsak levélben köszöntötte az emlékülés résztvevőit *Magyar Bálint* oktatási miniszter is.

A konferencia nyitó napján a „Kép a kollégiumról” eszmecsere keretében *Sotkó Eszter*, az Országos Kollégiumi Diákszövetségnek, *Keszei Sándor*, a M.o.-i Szülők Orsz. Egyesületének, *Simonné Toldi*

Ágnes, a Szülők Egy. a Gyermekekért elnöke, *Miklósi László*, a TTE elnöke, a szakmai szerv. képviselője, *Varga László*, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke, *Somogyi Magyar József*, a TÖOSZ falutagozatának elnöke, *Horváth István*, a Kollégiumi Szövetség elnöke arról mondták el véleményüket, hogy milyen legyen a XXI. század kollégiuma. Majd szakmai, szervezeti tapasztalatcsere következett *dr. Csépe György*, a Kollégiumi Szövetség szervezeti ügyvivője irányításával.

Másnap a kollégiumok múltja, jelene, jövője témakör keretében *Göncz Árpád*, a Magyar Köztársaság volt elnöke köszöntötte a konferencia résztvevőit. Majd *dr. Simon István* egyetemi oktató (ELTE) Kis magyar kollégium-történet címmel, és *Réthei P. Lajos*, a Fényes Szellők Baráti Kör elnöke A NÉKOSZ története és jelentősége – 60 év távlatából címmel tartott előadást. Kardos Lászlóra *dr. Pogány Mária* történész emlékezett. A kollégiumok mai társadalmi szerepéről *Jusztin László* kollégiumigazgató, közoktatási szakértő, A jövő kollégiumairól pedig *Benda János*, a Kollégiumi Szövetség szakmai ügyvivője szólt.

A konferencia kötetlen programrészeiben könyvek, folyóiratok bemutatása, dedikáció és filmvetítés folyt. A 15 éves Kollégiumi Szövetség bejárt útjáról *Horváth István* elnök, a szövetség jelenlegi helyzetéről *Ringhofer Ervin* alelnök, a következő 15 évről pedig *Pethes Zoltán* ügyvivő adott tájékoztatást. A szövetség emlékérméit *Horváth István* elnök adta át azoknak, akik segítettek eredményes működésüket.

Az esti fogadáson az ünnepi köszöntőt *Árok Antal*, a Pedagógusok Szakszervezetének alelnöke, *Kelemen Zsolt*, a Kollégiumi Diákszövetség képviselője és *dr. Csépe György*, a szövetség ügyvivője mondta.

A konferencia zárónapján a szervezet fejlesztésének alapelveiről *Ringhofer Ervin* szólt. Az állásfoglalásra vonatkozó javaslatot *Horváth István* ismertette. Végül a kollégiumfejlesztési elképzelésekről *Arató Gergely*, az OM politikai államtitkára szólt.

Az alábbiakban a konferencia állásfoglalását közöljük.

A 'Kollégium - 2005' konferencia állásfoglalása

A 15 éves Kollégiumi Szövetség a NÉKOSZ megalakulásának 60., Kardos László halálának 25. évfordulójára emlékezve áttekintette a kollégiumi mozgalom történetét, korszakokon átfutó társadalmi szerepét, elemezte a ma is érvényes tapasztalatokat.

A Konferencia megállapította, hogy a társadalmi mobilitás csökken, a gazdasági, kulturális különbségek növekednek, a hátrányos helyzet újra-termelődik. A polarizáció visszafordításának szinte egyetlen eszköze a – képességének megfelelő – tudás megszerzhetőségének biztosítása valamennyi gyermek számára. Ezért a kollégium esélykiegyenlítő, hátránykompenzáló, tehetségmentő szerepe ma is nélkülözhetetlen.

Annak ellenére, hogy az esélyteremtés és az integráció a jelszavak szintjén már megjelent, érthetetlen módon az erre leginkább hivatott kollégiumi intézményrendszernek – a szükséges fejlesztés helyett – az utóbbi időben súlyos csapásokat kellett elszenvednie:

- szakmai leértékelést jelentett a kollégiumi nevelőtanárok "pedagógiai felügyelővé" való átminősítésének (ismétlődő) kísérlete;
- a fejlesztési források vérszenes beszűkültek a Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány "átalakításával";
- a kollégiumok létét veszélyezteteti a költségvetési támogatás drasztikus csökkentése.

Nem történt előrelépés az alapvető problémák – a rendszeridegen fenntartói szisztéma, a kiszolgáltatott helyzetet okozó autonómiahiány – felszámolásában sem, és nincs is kilátás olyan politikai közállapotokra, amelyben kétharmados törvények szükséges és értelmes változtatása megtörténhetne.

Eközben a kollégiumi szakma erőfeszítések sorát tette a kívánatos fejlesztés érdekében:

- pótolta az Alapprogram bevezetéséhez megígért központi szakmai támogatást;
- kollégiumi folyóirat működtetésével segítette a módszertani tapasztalatcsere;
- a kínálatból hiányzó akkreditált kollégiumi továbbképzési rendszert hozott létre.

A Konferencia a kollégiumi intézményrendszer jövőjéről és a teendőkről az alábbi megállapításokat tette:

- a kollégium *hungaricum*, amelyre a magyarországi településszerkezet miatt a tankötelezettség teljesítéséhez, a szakképzésben való részvétel lehetőségéhez hosszú távon is szükség van;
- a kollégium a közösségfejlesztés egyedülálló terepe, amely a társadalom életveszélyes atomizálódása, az éltető (kis)közösségi rendszer széthullása ellen hat, és a szocializáció, az integráció egyik valóban hatékony eszköze lehet;
- a kollégium a társadalom demokratikus fejlődésének fontos utánpótlási bázisa, belső működésének gyakorlata révén nevel az együttműködésre, a közéletiségre;
- a kollégium fejlesztése elengedhetetlen ahhoz, hogy fontos társadalmi funkciójának, küldetésének eleget tudjon tenni.

A 15 éves Kollégiumi Szövetség kész a cselekvésre, és együttműködést ajánl minden, a fenti célok érdekében tenni akaró társadalmi erőnek.

ÁLLÁSFOGLALÁS

a 2006. évi költségvetés közoktatást érintő fejezeteiről, a bérfejlesztés lehetőségeiről és időszerű társadalompolitikai kérdésekről

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) 2005. december 3-án ülésező munkakongresszusa az érdekegyeztetés eddigi folyamatának ismeretében és széles körű tagsági vélemények alapján alakította ki álláspontját. A kongresszust megelőző hetekben sok ezer nevelési-oktatási intézmény, több tízezer PSZ-tag és szakszervezeten kívüli munkavállaló tárgyalta meg és értett egyet a Közoktatási Érdekegyeztető Tanács (KÖÉT) elé terjesztett elvárásainkkal.

1. A 2006. évi költségvetés-tervezet

A PSZ számára már a betérjesztéskor elfogadhatatlannak látszott a 2006. évi költségvetési javaslatban a közoktatás számára biztosított források teljes összege, és a különböző normatívák – különösen az alapnormatívák – változatlan vagy csökkenő mértéke. A bemutatott tervezet sem az inflációs növekedést, sem a jogszabályban előírt feladatokhoz és fejlesztéshez szükséges forrásokat nem tartalmazta. Az előző évhez képest nominálisan is kevesebb. A normatívák közül különösen a kollégiumok, a pedagógusképzés, a művészetoktatás, egyes kisebbségi képzéshez kapcsolódó költségvetési támogatások összege csökkent radikálisan. Többek között a PSZ kezdeményezésére több olyan módosító indítvány elfogadásra került, amelyek ezt mérsékeltek. Ám így sem áll rendelkezésre a közoktatás számára szükséges forrásmennyiség 2005. évi szintje. Mindez nincs összhangban a vele kapcsolatos társadalmi elvárásokkal. Nehezíti, sőt bizonyos területeken lehetetlenné teszi az esélyteremtő, kiegyenlítő funkciójának megvalósulását és a vele összefüggő célkitűzések elérését.

A PSZ felhívja a kormány, a parlamenti pártok, a képviselők figyelmét, hogy a költségvetési törvény elfogadásáig hátra lévő időszakban teremtsek meg a kiegyensúlyozott, színvonalas intézményi működéshez szükséges pénzügyi forrásokat.

2. A 2006. évi bérpolitika

A közszolgálati bérek, körükben a közoktatás munkavállalóit alapvetően érintő közalkalmazotti bérek alakulása az elmúlt mintegy másfél évtizedben rendkívül ellentmondásosan változott. A most folyó kormányzati ciklus kezdetének jelentős keresetnövelő intézkedése – a kezelhetetlen mértékűvé torzult illetmény-előmeneteli rendszer helyesbítése révén – megszüntette, illetve csökkentette a rendszerváltást követően kialakult keresetvesztéseket. A közoktatás átlagkeresetei így elérték az 1989/90. évi nemzetgazdasági bérarányokat. Ezt követően azonban az illetmények szükséges korrekciója elmaradt, miközben a gazdaság, a politikai élet számos szereplője a költségvetési gondok elsődleges okaként a bérintézkedést jelölte meg.

A Pedagógusok Szakszervezete elutasít minden olyan – a társadalmat félrevezető – megnyilatkozást, amely sommásan a közszolgálati, benne a közoktatási foglalkoztatás és a bérek, keresetek mértékével indokolja az államháztartás és a költségvetés gondjait.

A 2006. évre javasolt bérpozíciók szolid mértékű reálkeresetnövekedést eredményeznek, ezek azonban nem változtatnak a pedagógusbéreknek a hazai diplomás átlagbérhöz és az uniós közoktatási keresetekhez viszonyított lemaradásán.

Összességében a PSZ Munkakongresszusa úgy ítéli meg, hogy a 2006. évi költségvetés sem a közoktatás-finanszírozás, sem a foglalkoztatottak bérezése szempontjából nem változtatott az eddigi rossz gyakorlaton. Fenntartja és esetenként fokozza az oktatási intézmények és munkavállalóik – önkormányzati költségvetésektől, helyi döntéshozataltól függő – kiszolgáltatottságát. A jelenlegi rendszer nem biztosítja az egyenlő hozzáférést, az esélykiegyenlítés és a társadalmi felzárkózás szempontjából döntő fontosságú közoktatási feladatok szükséges színvonalú finanszírozását.

Mindezek alapján a munkakongresszus állásfoglalása:

Az ajánlat mértékét alacsonynak tartva, de figyelembe véve az adócsökkentés és a 2005. évi szeptemberi béremelés áthúzódo hatását, az illetménytábla 3%-ot meghaladó mértékű növelését tartalmazó, április 1-jével hatályba lépő illetmény-előmeneteli rendszer és pótlékalap növekedésre tett javaslatot elfogadja, annak aláírására a PSZ elnökét felhatalmazza.

3. Időszerű társadalompolitikai kérdések

a) A rendszerváltás óta eltelt 15 év – a gazdasági-társadalmi átalakulás eddig lezajlott folyamata – számos ellentmondást, megoldandó feszültséget halmazott fel. A PSZ Munkakongresszusa úgy ítéli meg, hogy elengedhetetlen új, az egész társadalmat felölelő gondolkodás, párbeszéd és ezen alapuló közmegegyezés annak érdekében, hogy Magyarországnak az elkövetkező évtizedekre is élhető jövője legyen. Ezért minden ezzel kapcsolatos politikai szándékot és kormányzati kezdeményezést üdvözlünk, ugyanakkor elvárjuk, hogy a részletek megvitatásában a Pedagógusok Szakszervezete, általában a hazai szakszervezeti mozgalom, illetőleg a társadalom minél nagyobb szerepet kapjon. Fontosnak és a jövő szempontjából meghatározónak tartjuk a Gazdasági és Szociális Tanácsban elindított folyamatot egy esetleges társadalmi szerződés kimunkálása érdekében. Az itt betérjesztett miniszterelnöki javaslat jövőnket alapvetően meghatározó kezdeményezéseket tartalmaz. Szükséges, hogy ezekről és más ilyen jellegű javaslatról széles körű társadalmi vita folyjék. Ugyanakkor elengedhetetlennek tartjuk, hogy ez ne váljon a 2006. évi választási harcok, a politikai és hatalmi elit, a parlamenti és azon kívüli pártok közötti küzdelem áldozatává.

A Pedagógusok Szakszervezete a napvilágra került elképzeléseket fontosnak tartja, ugyanakkor ezek – a korábbi ilyen típusú javaslatokhoz hasonlóan – belső ellentmondásokat is tartalmaznak. Ezért nélkülözhetetlen azok komplex, egymással összefüggő kezelése. Véleményünk szerint nem lehet egyszerre a konvergenciaprogramról, az Európai Monetáris Unióhoz történő csatlakozásról, a jövedelemcentralizáció mértékének csökkentéséről és a közszolgáltatások – közigazgatás, egészségügy, oktatás – átalakításáról úgy beszélni, hogy ez kizárólag csak költségvetési-pénzügyi szempontból történjék.

A Pedagógusok Szakszervezete tisztában van azzal, hogy a közoktatási célú kiadások közkiadások, s ezek a mindenkori központi és helyi költségvetések meghatározó részét jelentik. A magyar demográfiai helyzet, a települési struktúra, a közoktatással szembeni igény föltétlenül szükségessé teszi az intézményhálózat újragondolását. Ennek elsődleges szempontja azonban nem a finanszírozás, hanem a társadalmi elvárásoknak való megfelelés. A közoktatás meghatározó tényező a felnövekvő nemzedék hazai és európai esélyteremtésében. A PSZ támogat minden olyan elképzelést, amely a gyermekeink érdekében erre irányul. Elfogadhatatlan ezzel szemben minden, csak pénzügyi egyensúlyt, gazdasági érdeket előtérbe helyező átalakítás. Szakszervezetünk helyi, regionális, ágazati és országos szinten is – a magyar szakszervezeti mozgalom integráns és meghatározó részeként – ilyen értelemben kész az együttműködésre, és elvárja, hogy a társadalom, a nemzet jövője szempontjából nélkülözhetetlen párbeszéd így zajljék le.

b) A Pedagógusok Szakszervezete elfogadhatatlannak tartja az EU-költségvetés olyan csökkentését, amely következtében az újonnan csatlakozott tagállamok támogatása kisebb lesz. Ez nincs összhangban az uniós alapelveivel, és jelentősen késlelteti a felzárkózás folyamatát. A PSZ az európai uniós érdekegyeztetésben is részt vevő szervezatként kezdeményezi, hogy az Európai Szakszervezeti Szövetség együttesen lépjen fel ennek megakadályozása érdekében. Ilyen irányú javaslatunkat az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága (ETUCE) 2005. december 5-6-án tartandó luxemburgi ülésén megtesszük.

Mindezek alapján a munkakongresszus felhatalmazza és egyben kötelezi a PSZ választott vezetőit, testületeit, hogy vegyenek részt egy ilyen típusú társadalmi-gazdasági megállapodás kidolgozásában, és ennek során – lehetőség szerint – érvényesítsék a közoktatás sajátos érdekeit.

MAGYAR KÖZOKTATÁS NAPJA 2005

E dokumentumot a PSZ Országos Vezetősége a 2005. november 21-i ülésén fogadta el.

„Az én szóhasználatomban a gyerek és a jövő mármár szinonim fogalmak. Hogy jövő nincs gyerek nélkül, azt ma már többé-kevésbé mindenki tudja, de hogy gyerek sincs jövő nélkül, arról olykor mintha megfeledkezni látszanánk. A gyerek a legképlékenyebb, ugyanakkor a legtöbb eredménnyel kecsegtető, legérzékenyebb materiánk. Olyan lesz, amilyené mi magunk formáljuk, jól, rosszul, felelősen vagy felelőtlenül, szeretettel vagy szeretet nélkül. Pontos tükörképe mindannak, amit a jelen felnőtt társadalmában és társadalmától kap. Csakhogy fura tükör. A kép igazából csak akkor, évek, sőt évtizedek múltán áll össze, amikor már végérvényes, visszavonhatatlan. Ez a visszavonhatatlanság, ez az egyszeri lehetőség az, amitől a felelősségünk óriási. Valamennyiünké, pedagógustól a szülőig, művésztől a tudósig, gazdasági szakembertől a politikusig. Mert valahogy, valamilyen formában mindannyian érintettek vagyunk.”
(Göncz Árpád, 1991)

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) kezdeményezésére 1991-től kezdődően tartjuk számon november 22-ét a magyar közoktatás napjaként. Nem ünnepként, hanem olyan alkalomként, amely lehetőséget biztosít arra, hogy a társadalom figyelmét ráirányítsuk az oktatás-nevelés fontosságára, helyzetére, gondjaira. Éppen abban az időszakban, amikor a következő évi költségvetési források elosztása folyik. Ezáltal is szeretnénk befolyásolni a döntéshozó testületeket, az Országgyűlést, a kormányt éppúgy, mint az önkormányzatokat.

Közoktatásunk helyzete az elmúlt másfél évtizedben sajnos nem úgy alakult, ahogyan szükséges lett volna. Mindezt demonstrálja a költségvetés közoktatási kiadásainak aránya a GDP %-ában. Ezek ingadozása jól mutatja, hogy a társadalom mikor és mennyit áldoz ránk.

1990. év	1995. év	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év
4,59	4,21	3,41	3,48	3,79	4,17	3,93	4,05*	3,9*

* Becsült adat

A jelenlegi állapot, a jövő évre beterjesztett költségvetési törvényjavaslat is számos érdekvédelmi tennivalóra ösztönöz. Miért?

1. Az eredetileg beterjesztett 2006. évi javaslatban összesen 486,5 milliárd Ft szerepelt a közoktatási feladatok központi költségvetésből való támogatására. Ez 2,6%-kal kevesebb a 2005. évinél. Követelésünkre mintegy 15 milliárd forintos átcsoportosítással növekedett ez az összeg, és ezáltal néhány normatíva (alapfokú művészetoktatás, nemzetiségi és két tanítási nyelvű oktatás, nemzetiségi és roma kisebbségi oktatás, kollégiumi) csökkenése nem következik be. Az alapszintű (óvodai nevelés, iskolai oktatás, szakképzés) azonban nem emelkednek, ami –bármilyen alacsony lesz is a jövő évi infláció – a korábbinál rosszabb helyzetet teremt a nevelési-oktatási intézményeket fenntartó önkormányzatok számára.

A PSZ a költségvetés hiánya miatt beszűkült mozgásteret is szükségesnek és lehetségesnek tart s kezdeményez további átcsoportosításokat a közoktatás támogatására.

2. A PSZ megkülönböztetett figyelmet fordít a pedagógusok továbbképzésének költségvetési segítésére. Nemcsak azért, mert a továbbképzésben való részvétel törvényben előírt kötelezettsége a pedagógusnak, hanem azért is, mert **ez egyik sarokköve közoktatásunk fejlődésének, európai oktatási rendszerbe való integrációjának, felzárkózásunknak.** Elfogadhatatlan az a folyamat, ami évek óta csökkenti a pedagógus-szakképzés, -továbbképzés, felkészülés támogatását szolgáló, kötött felhasználású normatívákat, miközben a tanulás költségei folyamatosan emelkednek.

1999. év	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év*	2006. év
21 800	15 182	14 420	14 420	14 500	15 000	15 000	9 400 Ft/pedagógus

* Ebben az évben a kétszintű érettségizettséghez szükséges pedagógusképzés külön normatívát is kapott 10 000,- Ft/pedagógus összegben.

Az előző kormányzati ciklusban zuhanásszerű esés (1999-ben 21 800, 2000-ben 15 182 Ft/fő) után további, szerencsére kisebb apadással kellett megküzdésünkre. E kormányzati ciklusban pedig okkal reménykedhettünk az emelkedésben, vagy legalábbis a stabilitásban. A 2003. és 2004. évi költségvetés szerény növekedést is hozott, 2005-ben azonban csak a középiskolák ilyen jellegű forrásai gyarapodtak a kétszintű érettségire való felkészülést segítő normatíva révén. A 2006. évi költségvetési törvényjavaslat viszont jelentős visszaesést helyez kilátásba (15 000 Ft/főről 9 400 Ft/főre), amelybe még akkor sem tudunk belenyugodni, ha a színpad mögé látva tudjuk, hogy a Pénzügyminisztérium eredetileg nullára akarta redukálni ezt az összeget.

3. **A Pedagógusok Szakszervezete elfogadhatatlannak tartja** a kormány 2006. évi közalkalmazotti bérekre vonatkozó ajánlatát, mert:
- a javasolt bérfelzárkózásnak sem az időpontja (2006. szeptember 1.), sem a mértéke (4,5%) nem elégíti ki a szakszervezetek és a munkavállalók reálkereset-növekedéssel, illetve uniós bérfelzárkóztatással kapcsolatos igényeit;
 - az előterjesztésben nem szerepel ajánlat az illetménypótlék-alap növelésére;
 - ismeretlenek a közalkalmazotti illetménytábla tételei, az erre vonatkozó általános megfogalmazások viszont a belső arányok torzítására utalnak, amelyek a magasabb képzettségű és hosszabb szolgálati idővel rendelkező közalkalmazottak hátrányával járhatnak.
- A PSZ azt várja, hogy a béralku folyamatában a kormány módosítja álláspontját, és az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács mindhárom oldala (szakszervezetek, önkormányzatok, kormány) elfogadható kompromisszumot köt.**
4. **A PSZ kezdeményezi, hogy e kérdésekben valamennyi alapszervezete tartson intézményében olyan munkaértekezletet, amelyen megvitázzák a Közoktatási Érdekegyeztető Tanács (KÖÉT) szakszervezeti oldalának állásfoglalását, és támogatásukról, véleményükről a PSZ területi szervezetein keresztül írásban visszajelzést adnak. A Pedagógusok Szakszervezete 2005. december 3-án ülésező munkakongresszusa összegzi és nyilvános fórumon közzéteszi ezeket. Minderről tájékoztatja az oktatási minisztert, a miniszterelnököt és a parlamentet.**

A Magyar Közoktatás Napján közzétett felhívás nyomán a munkakongresszus időpontjáig terjedő két hétben 2 650 intézményben tartott munkaértekezleten mintegy 50 ezer kollégánk vitatta meg a jövő évi költségvetési törvénytervezetet bíráló állásfoglalásunkat. Valamennyien támogatták elvárásainkat, és sokan megfogalmazták a jövő évi költségvetéssel kapcsolatos elmarasztaló véleményüket.

Köszönjük mindenkinek!

Az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) megállapodása a minimálbér és a garantált bérminimumok 2006–2008. évi összegéről, a következő évek bérpolitikai törekvéseiről, valamint a 2006. évi keresetnövelési ajánlásról

Hosszú alku után, az OÉT 2005. november 25-i ülésén született megállapodás teljes szövegét közöljük.

Az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) – eltérően a korábbi gyakorlattól – középtávú megállapodást köt a kötelező legkisebb munkabérről és a képzettségtől függő garantált bérminimumokról a 2006–2008. évekre. A több évre szóló egyezség garanciát jelent az érintett munkavállalók számára, a munkáltatók számára pedig tervezhetőbbé teszi az élömunka költségeit.

1. A kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) a 2006–2008. évekre

Az OÉT – mérlegelve a létminimum szintjét és a várható alakulását, valamint a gazdasági teljesítmények prognosztizált növekedését – megállapodott arról, hogy a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) hatályos összege

- a) 2006. január 1-jétől havi 62.500 Ft,
- b) 2007. január 1-jétől havi 65.500 Ft,
- c) 2008. január 1-jétől havi 69.000 Ft legyen.

2. A képzettségtől függő ajánlott, illetve garantált bérminimumok a 2006–2008. évekre*

2.1. Az OÉT megállapodott abban, hogy 2006. január 1-jétől a legalább középfokú iskolai végzettséget és/vagy szakképzettséget igénylő munkakört ellátók számára garantált bérminimumok kerülnek bevezetésre a következők szerint:

- a) 2006. január 1-jétől június 30-ig 0–2 éves, a munkavállaló által betöltött munkakörhöz szükséges szakképzettséget, képesítést igénylő szakmában szerzett gyakorlati idő (a továbbiakban: gyakorlati idő) esetén az ajánlott bérminimum a minimálbér 105%-a, legalább két év gyakorlati idő esetén 110%-a,
- b) 2006. július 1-jétől 2006. december 31-ig 0–2 éves gyakorlati idő esetén a garantált bérminimum a minimálbér 105%-a, legalább két év gyakorlati idő esetén 110%-a,
- c) 2007. január 1-jétől december 31-ig 0–2 éves gyakorlati idő esetén a garantált bérminimum a minimálbér 110%-a, legalább két év gyakorlati idő esetén 115%-a,
- d) 2008. január 1-jétől 2008. december 31-ig 0–2 éves gyakorlati idő esetén a garantált bérminimum a minimálbér 120%-a, legalább két év gyakorlati idő esetén 125%-a.

A gyakorlati idő feltételét az 50 év feletti munkavállalók bérminimumra való jogosultságánál figyelmen kívül kell hagyni.

2.2. Az Országos Érdekegyeztető Tanács egyetért azzal, hogy a 2.1. pont szerinti garantált bérminimumról középszintű megállapodásokban a mindenkor érvényes minimálbér mértékéig el lehet térni.

Természetesen a Munka törvénykönyve alapján a 2.1. pont szerinti garantált bérminimumoknál magasabb mértékekről is meg lehet állapodni.

2.3. Az OÉT ajánlja, hogy a felsőfokú iskolai végzettséget és/vagy akkreditált felsőfokú szakképzettséget igénylő munkakört ellátók bérminimuma érje el

- a) 2006-ban a minimálbér 140%-át,
- b) 2007-ben a minimálbér 150%-át,
- c) 2008-ban a minimálbér 160%-át.

3. A következő évekre vonatkozó bérpolitikai törekvések

Az OÉT megállapítja, hogy a hazai bérek fokozatos felzárkózásának alapjait a gyors ütemű, tartós és kiegyensúlyozott gazdasági növekedés teremtheti meg. Az OÉT a bérek felzárkózásával egyenrangú törekvésnek tekinti a foglalkoztatás bővítését. Ezen alapelvekből kiindulva az OÉT oldalainak közös az érdekeltsége a bérek (keresetek) olyan növelésében, ami összhangot érvényesít a reálkereset-növekedés, a foglalkoztatásbővülés, valamint a termelékenység alakulása között, és ezzel a bérfelzárkózás számára hosszabb távon is stabil, kiszámítható pályát határoz meg.

4. A 2006. évre szóló keresetnövelési ajánlás

4.1. Az OÉT a 2006. évi keresetnövelési ajánlás mértékének meghatározása során a következő feltételekből indult ki:

- a) a bruttó hazai termék (GDP) 4%-kal emelkedik,
- b) a foglalkoztatás 0,5–1%-kal bővül,
- c) a nemzetgazdasági szintű munkatermelékenység 3–3,5%-kal emelkedik,
- d) a személyi jövedelemadó csökkentésének hatására az ajánlott bruttó keresetnövekedést átlagosan 1–1,5 százalékponttal meghaladó nettó keresetnövekedés valósul meg,
- e) a fogyasztói árszínvonal éves átlagban 2%-kal emelkedik.

4.2. A 4.1. pontban foglaltak figyelembevételével a reálkeresetek 3,5%-os növekedésének elérése érdekében az OÉT megállapodott arról, hogy 2006-ban a bruttó keresetek átlagosan 4–5%-os növelését ajánlja, a vállalászási szférának, a kollektív bértárgyalásokat folytató szociális partnereknek.

5. Záradék

5.1. Az OÉT javasolja a kollektív tárgyalások résztvevőinek, hogy az e megállapodásban foglaltak figyelembevételével a 2006. évi bértárgyalásokat haladéktalanul kezdjék meg.

5.2. A kormányzati oldal vállalja, hogy az e megállapodás miatt szükségessé váló törvény- és rendeletmódosításokat kezdeményezi, illetve azok kiadásáról gondoskodik.

5.3. Az OÉT megállapodott arról, hogy a jelen megállapodást az éves beraajánlásról szóló tárgyalások keretében évente értékeli.

* A közalkalmazotti illetménytábla felsőfokú végzettséghez kötött bértételei a megállapodásban szereplő mértékeknél magasabbak (pl. „a diplomás minimálbér” Ft jelenleg 112.000 Ft, 2006. április 1-től 114.600 Ft). A mi területünkön természetesen továbbra is ezek az irányadók.

AZOK A NYOLCVANAS, KILENCVENES ÉVEK...

A hatvanegyedik évfolyamát „taposó” Pedagógusok Lapja folyamatosan tájékoztatta, tájékoztatja olvasóit a magyar oktatásügy aktuális kérdéseiről, az érdekvédelem helyzetéről és a szakszervezeti tevékenységéről. Újraolvasva a korábbi írásokat, sokféle kérdést tehetünk fel önmagunknak. Milyen gondjaink is voltak valamikor? Már akkor is ezek voltak a problémáink? Azóta sem sikerült túl lenni rajtuk? Stb. E gondolatok közepette adunk közre a lapunk nyolcvanas és kilencvenes éveiben megjelent cikkeiből néhány jellemző részletet. Ezáltal is könnyebb lesz megválaszolnunk: hol is tartunk, meddig is jutottunk?

Szakszervezetünk XI. kongresszusán

Szakszervezetünk 1980. október 25-26-án a Vigadó hangversenytermében tartotta meg XI. kongresszusát. A kétnapos ülésen 327 küldött képviselte a negyedmillió tagosunkat. Rajtuk kívül politikai és társadalmi életünk számos kiemelkedő személyisége vett részt a jelentős eseményen. (...)

Részlet *Voksán József* főtítkárszámolójából

A közoktatás fejlesztésével kapcsolatban gyakorta elhangzó vélemény, hogy az oktatási intézményekkel, a pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott társadalmi igények szüntelen növekednek, ám ezzel nem tart lépést a tárgyi és személyi feltételekről való gondoskodás. Ez nemegyszer súlyos feszültségek forrása. (...)

Szakszervezetünk nemcsak felismerte ezt az ellentmondást s a benne rejlő veszélyeket, hanem rámutatott a megoldás lehetőségeire is. Mindenekelőtt sikrászállt a személyi feltételek javításáért. Szerénytelenség nélkül állíthatjuk, hogy – erőfeszítéseinknek is köszönhetően – az utóbbi években lényegesen csökkent a képesítés nélküliek aránya. De ez a kedvező tendencia sem készíthet bennünket arra, hogy ne tegyük szóvá: a pedagógiai tevékenység növekvő társadalmi szerepe azt követeli tőlünk, hogy az ifjúság oktatását, nevelését csak hozzáértő szakemberekre bizzuk. (...)

Dr. Pozsgay Imre művelődési miniszter a kormány és a tárca nevében köszöntötte a kongresszus résztvevőit. Előljáróban összefoglalta azokat a törekvéseket, amelyek meghatározzák az új minisztérium tevékenységét. Mindenekelőtt a korábbinál jobb államigazgatási, irányítási feltételeket kell teremteni – hangsúlyozta –, amelyek hozzájárulhatnak a művelődéspolitikai feladatok egységesebb megvalósításához, az 1972-es oktatáspolitikai pártfathatározat végrehajtásához. Ezt követően utalva a szóvá tett gondokra, megállapította, hogy azok egyben a fejlődés fokmérői is, mivel az ellentmondások éppen a közoktatás és a közgondolkodás színvonalának, az igények növekedésének a folyamatában váltak érzékelhetővé. A miniszter a demográfiai ingadozás nyomán keletkezett nehéz óvodai, iskolai helyzetről megállapította, hogy a hatodik öt éves tervben minden állami és társadalmi erőt mozgósítani kell az oktató-nevelő munka színvonalának emelésére. Ezzel együtt – az eddigi eredményekre építve – a minisztériumnak ki kell dolgoznia a közoktatás fejlesztési programját, és meg kell terveznie – beleértve a pedagógusképzést és a pedagógusszükséglet megtervezését is – a felsőoktatás reformját. Mindezekben a feladatokban a minisztérium számít a szakszervezet segítségére, a pedagógusok megértő támogatására. (...)

Dudás István, a Pápai 304. számú szakmunkásképző intézet igazgatója a többi közt a szakmunkásképző intézetek gondjait tárta a kongresszus elé. Utalt arra, hogy az 1972-es oktatáspolitikai pártfathatározat nyomán a szakmunkásképzés területén is van fejlődés, mégis a nagyobb előrelépést gátló tényezők miatt számos kérdés sürgeti az egyértelmű választ. Így például az, hogy vajon elegendő-e az intézmények társadalmi támogatása. (...) Ma ebben az iskolatípusban tanul a legtöbb „gyenge”, hátrányos helyzetű gyermek. A felszólaló véleménye szerint a szakmunkástanulók többségére ez a megállapítás nemcsak az otthoni, hanem az iskolai körülményei miatt is jellemző. Ebben szerepet játszik az is, hogy a különböző oktatási intézmények szociális juttatásai nem egyformák, s a személyiség megismerésének, fejlesztésének lehetőségei is eltérők. Példákkal jellemezte, hogy a különféle intézmények integrációja miként szolgálhatná eredményesebben egy-egy terület oktatási, képzési feltételeinek javítását, az anyagi, szellemi erő koncentrációját.

(...)

Visi Vilmos szakfelügyelő Somogy megye fiatal pedagógusainak helyzetét tette nagyító alá, mindenekelőtt a lakásgondjukat. Ezzel kapcsolatban megállapította, hogy a pályakezdők a jelenlegi árviszonyok mellett képtelenek önerőből otthon teremteni maguknak. Főként az OTP pedagóguslakás-építési kölcsöne segíthet, de hatályát ki kellene terjeszteni a városi építkezésekre is, másrészt lehetővé kellene tenni, hogy lakásvásárlásra is engedélyezzék. Sajátos ellentmondásként említette, hogy a vidéki tanácsok

albérlési hozzájárulást nem adnak, holott az utazási bérletekre jókora összeget fizetnek ki. Ezekből bőven fedezni lehetne az albérlési díjakat.

Pedagógusok Lapja, 1980. november 10.

Találkozó a miniszterelnökkel

Németh Miklós miniszterelnök decemberben hivatalában fogadta a Pedagógusok Szakszervezetének delegációját, amelyet *Szöllősi Istvánné* főtítkárs vezetett. A szakszervezet kezdeményezésére megbeszélést folytattak az 1990. évi költségvetés közoktatást érintő kérdéseiről, a 16 százalékos bérautomatizmusról, a nevelési-oktatási intézmények működtetési feltételeiről, a tervezett új pedagógus-bérendszerről. Megvitatták a leendő államháztartási, önkormányzati és tulajdöntörvény, valamint a közoktatás összefüggéseit, a szakképzés problémáit és az érdekegyeztetés mechanizmusát.

A delegáció tagjai voltak: *dr. Ferenczy Istvánné* paksi körzeti titkár, *Gergely Sándor* Győr-Sopron megyei titkár, *Mészáros István* Bács-Kiskun megyei titkár, *Péter Szabó Istvánné*, az adminisztratív-technikai tagozat elnöke és *Zsoffay Róbertné*, a szakoktatási tagozat elnöke.

Pedagógusok Lapja, 1990. január 22.

A miniszterelnök ígérete

Antall József miniszterelnök *Szöllősi Istvánné* júniusban hozzá írott levelére válaszolva arról biztosította a Pedagógusok Szakszervezete főtítkársát, hogy a kormány egyik legfőbb törekvése a pedagógusok anyagi elismerésének folyamatos és érzékelhető javítása. Annál is inkább, mivel ez a kormányprogram oktatással-neveléssel kapcsolatos célkitűzései megvalósításának egyik fontos feltétele.

A szakszervezet főtítkárs a miniszterelnökhöz írott levelében egyébként *Antall József* tudomására hozta, hogy *Németh Miklós* kormánya 1989-ben a pedagógusok bérkérdéseivel foglalkozva több évre programozott bérfeljavítást helyezett kilátásba, amelynek az 1990. januári béremelés csak első intézkedése volt.

Az 1991-re és '92-re vonatkozó „részletekre”, a béremelések folytatására a pedagógusok számítanak, s remélik, hogy az infláció ellenére ez számukra érezhető reálbér-növekedést jelent majd.

Pedagógusok Lapja, 1990. augusztus 27.

Pedagógus-szakszervezetek az egységes Európáért

(...) Kétnapos tanácskozársra ültek össze a kelet-közép-európai országok pedagógus-szakszervezeteinek vezetői a PSZ budapesti székházában. A bolgár, csehszlovák, jugoszláv, lengyel, szovjet és hazai küldöttségek mellett az egyik legnagyobb francia pedagógus-szakszervezet, a SNES, valamint két nemzetközi pedagógus-szakszervezeti szövetség, a Szakszervezetek Világszövetségébe tartozó FISE és a független CMOPE is képviseltette magát. A megbeszélések célja az volt, hogy a Pedagógusok Szakszervezete szélesítse, illetve új alapokra helyezze nemzetközi kapcsolatait, valamint lehetőséget teremtsen a tapasztalatok cseréjére és a megoldások együttes keresésére. A tárgyalások témái az oktatásfinanszírozás formái, lehetőségei; a pedagógus-munkanélküliség megelőzése és kezelése; a bérkérdés javításának lehetőségei; sztrájkok szervezése (sztrájkalap); pártoktól, kormányzattól független szakszervezeti mozgalom a többpártrendszer keretei között; a nemzetközi pedagógus-szervezetekkel való együttműködés és az Európai Szakszervezeti Fórum előkészítése voltak. (...)

Pedagógusok Lapja, 1990. május 26.

INFORMÁCIÓS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK AZ ISKOLÁBAN

Koppenhágában 2005. november 21-22-én rendezték az ELFE (European eLearning Forum for Education) második, egyben záró konferenciáját, amelyen összefoglalták a kétéves munka céljait, eredményeit, tapasztalatait. A tanácskozáson a PSZ képviselőjében Tokaji Mónika, a szolnoki Építészeti, Faipari és Környezetgazdálkodási Szakközép- és Szakképző Iskola tanára vett részt, akinek írását ajánljuk olvasóink figyelmébe.

A két éve, az ETUCE (Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága) felvetésére, az Európai Bizottság támogatásával elindult program elsődleges célja az volt, hogy megismertesse és megértse az európai szakszervezetek tagságával az információs és kommunikációs technológiák (továbbiakban: ICT) használatának fontosságát a 21. századi oktatásban. A harmadik évezred információs társadalmá nyilvánvalóan szükségszerűvé teszi az oktatás átalakítását is. A hagyományos értékek megtartása mellett a tanulókat mindinkább képessé kell tenni az önálló információszerezésre, annak feldolgozására és az élethosszig tartó tanulás önálló képességének elsajátítására. Megvalósításának egyik lehetséges, nyilvánvalóan nem egyetlen eszköze az ICT használata az oktatási folyamatban.

A programot 5 európai ország (Dánia, Norvégia, Németország, Nagy-Britannia és Portugália) 15 különböző általános és középiskolájában indították el és vizsgálták, hogy a számítógép használata a különböző tárgyak oktatásában milyen eredményeket hoz, milyen problémákkal kell szembenéznük, hogyan fogadják a változtatást a tanárok és a diákok.

A program célja mindezek mellett:

- Az ICT-használat lehetőségeinek felkutatása és tanulmányozása, a bevált technikák átültetése más iskolákba, országokba.
- Átfogó elemzés és tapasztalatsere.
- Olyan vitaforum létrehozása (saját weblap), amely segít mindebben és előmozdítja egy közös európai irányelv kialakítását az elektronikus tanulás-területén.

A részt vevő iskolák tapasztalatai:

1. Az ICT használata és az ehhez kapcsolódó infrastruktúra:

- Az ICT használatának fő célja a tanulók önálló információszerezésének előmozdítása, öntevékenységre való nevelés, a tanulói aktivitás növelése az oktatási folyamatban és a tanulók felkészítése a harmadik évezred kihívásaira, természetesen a hagyományos értékek figyelembevételével.
 - A részt vevő iskolák mindegyikében az oktatási céloknak megfelelő multimédiás számítógéppark állt rendelkezésre, a legtöbb gép esetében internet-hozzáférési lehetőséggel. A számítógépek száma természetesen iskolánként és országonként eltérő volt.
 - Az iskolák mindegyikében rendelkezésre álltak megfelelő szoftverek, de sokszor nem elegendő mennyiségben, ami lassította az oktatási folyamatot.
 - A tapasztalatok szerint a legnagyobb problémát az jelentette, hogy az iskolaépületekben kevés olyan terem volt, ahol kis csoportokban lehetett oktatni, projekt munkát végezni
 - Az iskolák többségében a pedagógusoknak és a tanulóknak volt saját iskolai e-mailcímkük, és használták azt az egymás közötti kommunikációban.
 - 12 iskolában szabályozták az internethasználatát a tanárok és a tanulók számára.
 - Szinte minden iskolában hiányzott az ICT alkalmazásához megfelelő technikai, pedagógiai segítség, bár ezt mindenhol kulcsfontosságúnak ítélték meg.
 - Mindenhol kiemelten fontosnak tartották a tanárok megfelelő képzését az informatika területén, illetve, hogy hogyan használják azt a pedagógiai folyamatban
2. Milyen változásokat hozott az ICT használata az iskolai oktatásban?
- A tanulási célok megváltoztak, a hagyományos értékek mellett előtérbe kerültek az önálló tanulás, az önálló információgyűjtés és -felhasználás, illetve a kommunikációs készségek is
 - Más lett a tananyagtartalom, a tantárgyak sokszor egymásba integrálódtak, és kiemelt szerephez jutott a projektalapú oktatás.
 - Új oktatási segédletként megjelent az internet, a különböző szoftverek stb.
 - A kis csoportokban vagy egyénileg való tanulás jelentős szerepet kapott.
 - A tanulás tere és ideje is megváltozott. Például Norvégia ritkán lakott területein az ICT használata lehetővé tette a tanulók hatékony távoktatását, illetve több iskolában az ICT-alkalmazás során ún. projektet vagy projektnapot iktattak az órarendbe.

- Fontos kérdés a tanulók értékelése, melyben alapvető változás nem történt, hiszen a vizsgáztatás rendszere általában minden országban a hagyományos módszerekre alapoz. Érdemes azonban megjegyezni, hogy Dániában például a tanulók használhatnak számítógépet a záróvizsgák során, és ezzel legtöbbször elnevelnek is.

3. A programban résztvevő pedagógusok észrevételei:

- A 21. század információs társadalmának kihívásai mind az oktatásban, mind a tanári szerepben változásokat hoznak, melyekkel szembe kell nézni. Változnak az oktatással szembeni elvárások is, amelyekhez alkalmazkodni kell.
- Megfigyeléseik szerint az új módszerekkel való oktatás során a tanulók jobban motiváltak, nagyobb önbizalomra tesznek szert, javul a tanár-diák kapcsolat, sőt legtöbbször egy-egy diák tanulmányi eredménye is.
- Az ICT-használat során a hagyományos tanárszerep módosult ugyan, de továbbra sem veszít jelentőségéből, hiszen segíti, támogatja a tanulási folyamatot.
- Szinte mindenhol problémaként említették a programba be nem kapcsolódott kollégák ellenérzését az új módszerekkel szemben.
- Szintén gondként jelezték a tanulók informatikai képzettségének különbözőségét és ennek hatását az ICT-vel támogatott tanórákra.
- Kiemelték a tanárok informatikai, illetve az ehhez kapcsolódó pedagógiai továbbképzésének fontosságát.
- Pozitívan értékelték, hogy az ICT alkalmazásával az adminisztrációs feladataik csökkentek
- A program és a tapasztalatsere során egyértelművé vált, hogy a különböző országok, kultúrák között óriási eltéréseket tapasztalhatunk a számítógéppel való ellátottság és számítógépes ismeretek általánossága között, így nehéz egy mindenki számára megfogható és alkalmazható irányelvet megfogalmazni az ICT használata terén.

4. A programban résztvevő tanulók észrevételei:

- A tanulók egyértelműen jelezték, hogy kedvelték és hasznosnak találták az ICT használatát a tanórák során, és ez nem terhelte meg őket jelentősen.
- Javult a kapcsolatuk a tanárokkal.
- Problémaként említették pl. a gépelési nehézségeket, az egyes tanulók informatikai tudásának különbözőségét, amely sokszor gondot okozott a projekt munka során.
- Panaszkodtak az értékelés esetleges igazságtalanságára is, elsősorban a csoport munkák során.
- Néhány diák szerint a számítógépek túlzott használata a tanórákat unalmasabbá teszi, jobb a különböző módszerek váltogatása.
- Mások szerint a számítógépek és szoftverek hiánya, elavultsága lassítja a tanulás folyamatát.
- Megemlítték azt is, hogy a számítógéppel végrehajtott feladatok túlzottan sematikusak és korlátozzák az önállóságot.

A program fontos részeként mind a 15 iskola 2-2 tanárt delegált egy másik ország, a programban részt vevő iskolájába, azzal a céllal, hogy tanulmányozzák a különböző lehetőségeket, és átvegyék a jól működő módszereket.

Ezen tapasztalatok alapján készült el az ETUCE (European Trade Union Committee for Education), az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottságának ajánlása az ICT használatáról az oktatásban.

Az javaslat legfontosabb pontjai:

Az ICT használata új lehetőségeket teremt a tanítási-tanulási folyamat során:

- Olyan képességek fejlesztését teszi lehetővé, amelyek elengedhetetlenek világunkban, pl. problémamegoldó-képesség, önálló információszerezés és elemzés, öntevékenység stb.
- Segít felkészülni a munka világára, az önállóságra.
- Sokkal korszerűbb információk használata az internet segítségével.
- Segít a differenciált oktatás kialakításában a tanulók különböző tudásszintjét, szükségleteit figyelembe véve.

- Az iskolai munka általában érdekesebbé válik a tanulók számára.
- Nagyobb felelősség hárul a tanulóra az iskolai munka során, amely elősegíti felelősségtudatuk kialakulását, erősödését.
- Hozzájárulhat nemzetközi kapcsolatok elmélyítéséhez az oktatás terén. Az ICT használata során komoly *kockázatokkal* is szembe kell nézni:
- Az oktatás, a tanulási folyamat elveszítheti mélységét (pl. a prezentáció színvonala fontosabbá válik, mint a maga tartalma).
- A tanulók alapvető kommunikációs készségei az írás, a beszéd, az olvasás visszaeshetnek.
- Az egyéni munka, az önállóság sok diákot féltremlíthet meg.
- A tanulók, a pedagógusok feladatai nőhetnek anélkül, hogy jelentősen javulnának a tanulmányi eredmények.
Az ICT bevezetéséhez, használatához rengeteg *változtatásra* van szükség:
- Javítani kell az oktatási intézmények számítógéppel való ellátottságát.
- Felül kell vizsgálni a különböző tantárgyak tanterveit, az értékelési szempontokat.
- Szükség van megfelelő minőségű, anyanyelvi, „tananyag kompatibilis” oktatási szoftverekre.
- Elengedhetetlen az iskolákban, vagy egy bizonyos körzetben egy olyan technikai csoportnak a megléte, amely biztosítja a háttérrel a számítógépek és a hálózatok használatához.
- A pedagógusokat mind technikai, mind pedagógiai szempontból fel kell készíteni az ICT használatára a tanárképzés és a tanártovábbképzések során.
- Szükség van a tapasztalatcserére, a párbeszédre az intézmények és a pedagógusok között és további kutatásokra az ICT használatának terén.
- Az iskolákat a kormányzatnak, a helyi közösségnek, a pedagógusoknak és a szülőknek támogatniuk kell.
Mindezek mellett *egyéb fontos kérdések* is mérlegelésre szorulnak:
- *Szerzői joggal kapcsolatos kérdések:* az intézményeknek, illetve a hatóságoknak egyezségeket kell kötni a szoftvergyártókkal, és a weblap-üzemeltetőkkel, melyben szabályozzák a szerzői jog kérdését. Ugyanakkor a pedagógusok által készített, elektronikus úton elérhető dokumentumok hasonló jellegű védelmet is meg kell oldani.
- *Etikai kérdések:* szabályozni kell az internethasználat során felmerülő problémákat, azaz, hogy mit és hogyan vehetnek igénybe az iskolákban a tanulók és a tanárok.

- *A tanárok elérhetősége:* Általános szabályokat kell megfogalmazni intézményi szinten arra vonatkozóan, hogy hogyan és mikor elérhetőek a pedagógusok a különböző információk csatornákon keresztül.
- *Hardver- és szoftverhozzáférés:* a tanulók számára egyenlő lehetőséget kell biztosítani a hozzáférés terén. A pedagógusok számára az iskolában mindenképpen biztosítani kell ezt; ha munkaidőn felül is kénytelen számítógépen dolgozni, akkor az otthoni felhasználást is meg kell oldani.
- *Biztonsági kérdések:* szabályozásra van szükség a vírusok elleni védelem és a hackerek ellen való védekezés terén.
Az ELFE-projekt alapján az ETUCE számos irányelvet javasol mind a szakszervezetek, mind a kormányzatok, mind pedig az Európai Unió számára.
A szakszervezetek elsődleges feladata, hogy a munkáltatókkal megegyezzenek a tanártovábbképzéseket illetően, és hogy a pedagógusok megfelelő módon fel tudjanak készülni az ICT által támasztott kihívásokra. Támogatniuk kell a tapasztalatcserét, a konzultációt a ICT használhatóságáról és az oktatás minőségének ezáltal való fejlesztéséről.
Az ETUCE javaslatai az iskolák fenntartói és kormányzatok számára:
- Minden tanár számára biztosítani kell a szakmai fejlődés lehetőségét, az ICT használatának megfelelően magas szinten való elsajátítását.
- Lehetővé kell tenni a tanárok számára a számítógéphez való hozzáférés lehetőségét.
- A szoftvereket az oktatás igényeinek és értékeinek megfelelően kell fejleszteni.
- Az ICT oktatásban való használatának különböző lehetőségeit továbbra is kutatni és elemezni kell.
Az ETUCE ajánlásai az EU számára:
- A lisszaboni csúcshatározatainak megfelelően biztosítani kell az EU tagországok tanárai számára a megfelelő szintű informatikai képzést.
- Támogatásra van szüksége minden iskolának, hogy megfelelő internet-hozzáféréshez jusson.
- Különböző módon segítheti az iskolák és pedagógusok közötti tapasztalatcserét, különböző nemzetközi partneri kapcsolatok kialakítását.
- Az Európai Uniónak támogatnia kellene a további kutatásokat, arról, hogy milyen formában lehet az ICT-t használni az oktatás területén.
A konferencia teljes anyaga, illetve az ELFE-program összes dokumentuma megtalálható a www.elfe-eu.net honlapon.

Ha alkonyul, ki nem vár nyugalmat?

A XX. század egyedülálló ötvenes éveiben egyre több nyugdíjas kolléga fordult szakszervezetünkhöz, hogy segítsünk lakásgondjaikon, ellátásukon. A PSZ ennek hatására kezdeményezte az oktatási tárcaánál, hogy a tanyákon, szolgálati lakásokban élő tanítók, tanárok számára az aktív életük utáni időszakra otthonokat hozzon létre. Éppen fél százada, hogy eredményként nyugdíjas-otthonok jöttek létre, ahogy erről a korabeli szaksajtó is beszámolt.

A Nevelők Lapja XI. évfolyamának 23. száma „A szeretet és megbecsülés otthonai” címmel adta hírül: az oktatási miniszter a PSZ elnökével egyetértésben elrendelte, s az Oktatási Közlöny 1955. novemberi számában közzölte, hogy pedagógus nyugdíjasotthonokat hoz létre. Így jött létre – és működik ma is – a soproni és a máriaremetei ház.

A PSZ által ötven éven át folyamatosan, évente jelentős összeggel támogatott két otthon tehát ez évben ünnepelte fennállásának fél százados jubileumát. Mindkét helyszínen rendkívül gondos és izgalmas előkészület előzte meg a megemlékezés napját.

A pedagógus nyugdíjasotthonok szellemiségéhez méltó rendezvényként mind a soproni, mind a máriaremetei házban számtalan meghívott vendég osztotta meg a lakókkal az ünnep pillanatait. Megjelentek a helyi közélet személyiségei, a társintézmények küldöttei. Nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy a PSZ képviselőjét mind az otthonok lakói, mind a vezetősége megkülönböztetett figyelemmel várta és fogadta. Ebben (a törődés elismerésén túl) nem más jutott kifejezésre, mint a szakmához való kötődés, még akár túl a kilencvenedik életéven is.

Az ünnepi műsor színessége leírhatatlan: óvodások, elismert, rangos művészek szerepeltek. Megható ráadásaként Máriaremetén *Kissné Polyák Erzsébet* aranydiplomás otthonlakó saját versét mondta el.

Mit jelent nekünk az Otthon

Nyugalmas sziget e	Vigasztalás, ha arra vágysz.
Bonyolult világban.	Ha gyenge vagy és elesel,
Olykor menedék	Vigyázó kéz, mely feleml.
Gyászban, bajban.	S ha végső utad közeleg,
Éber szemek vigyáznak Rád,	Barátok vannak körülöd.
Féltő karok ölelnek át.	Madáréneket vigasztal,
Néha mulatság,	Fű, fa, virág betakar.
De néha gyász.	Leled, ha szétosztogattad,
	Szeretet vár végső otthonodban.

A színesdiplomák átadása során az idő relativitása mutatkozott meg: aki néhány nappal azelőtt még a Mindentudás Egyetemén a helyszínen szorgalmasan jegyzetelt, az – közben megrokkant egészségi állapota miatt – nem tudta átvenni az elismerést.

De az időről kellett elgondolkozni akkor is, amikor a kilencvenharmadik évén túl lévő, könyvét számítógépen író professzor dedikált művét vehettük át.

Rendkívüli az erőfeszítés, amivel az otthonok vezetői, az ott dolgozók igyekeznek a szűkös forrásokból az élhetőbb élet feltételeit megteremteni, javítani. Itt nem működik más, mint az elhivatottság.

- Hát így TÖRTÉNT, Tisztelt Olvasó,
- hogy példát kaptunk abból, hogyan kell méltósággal élni,
 - hogy örülhet és fájhat a szíved egyszerre,
 - hogy azt gondold, te adtál, pedig te kaptál.

Szlankó Erzsébet

KI KICSODA A PSZ ORSZÁGOS VEZETŐSÉGÉBEN

Szakszervezetünk Elnökségének tagjait már korábban bemutattuk. Hagyományainkat folytatva, a Pedagógusok Lapja által nyújtott lehetőségeket kihasználva egy-egy riport keretében a PSZ országos bizottságainak, tagozatainak elnökeit és regionális vezetőit vesszük sorra most induló sorozatunkban. Ezúttal Deák Kálmánét (sz. Murányi Magdolnát) szólaltatjuk meg, aki 1952. május 27-én született Balassagyarmaton. Matematika-fizika szakos középiskolai tanári diplomáját 1975-ben szerezte meg, 1974 óta tagja szakszervezetünknek. A pásztói Mikszáth Kálmán Gimnázium tanára és a PSZ helyi vezetője. Szakszervezetünk Nógrád megyei bizottságának titkáráként 1997 óta tevékenykedik, s tagja az országos vezetőségnek. Az elmúlt két évben a PSZ észak-magyarországi regionális szervezetének munkáját is irányította.

– **A szülői ház, az iskola többnyire meghatározzák pályánkat, életünket. Milyen útravalót kapott szüleitől, iskolától, tanáraitól, milyen élmények, milyen hatások játszottak szerepet abban, hogy a pedagógusok, az oktatás érdekeiért következetesen kiálló szakszervezeti vezető lett?**

Szüleim a Mezőgazdasági Dolgozók Nógrád Megyei Szakszervezetének munkatársaiként ismerkedtek meg és kötöttek házasságot. Öcsém születése után édesanyám a gyermek nevelését, a szeretetteljes biztos családi háttér megteremtését tekintette életcéljának. Hálás vagyok azért, hogy felismertették velem a család szerepének meghatározó erejét, igényességre, nyitottságra neveltek, mindig támogattak céljaim megvalósításában.

Számomra nem okozott gondot a pályaválasztás. Gyermekkorom kedvenc játéka volt az „iskolásdi”, természetesen mindig én voltam a tanító néni. Az általános iskolát (lakóhelyváltás, körzetesítés) 4 intézményben végeztem, amit mint gyerek nehezen éltem meg.

Am mai fejémmel visszagondolva talán szerencsésnek is mondhatom ezért magam. Megtanultam hogyan kell beilleszkedni a közösségekbe, természetessé vált számomra, hogy minden nap újra és újra bizonyítani kell. Sok útravalót kaptam – szakmailag és emberileg is – a salgótarjáni Bolyai János Gimnázium tanáraitól. A debreceni egyetem és kollégiuma meghatározó életemben. Itt tapasztaltam meg leghatékonyabban a közösség erejét, a mások iránti felelősséget, a segítségnyújtás természetességét és örömét. Itt ismertem meg férjemet, aki szintén középiskolai tanár.

Az „iskolásdi” ma számomra nem játék, hanem mindennapi kihívás, jövőbe vetett hit, diákjaimnak nyújtott szakmai tudás, szeretet.

Szakszervezeti fogantatásom ellenére – saját és családi összeférhetetlenség miatt – csak 1992-ben lettem (lehettem) a kollégák felkérésére szakszervezeti tisztségviselő. Minthogy ezen időszak társadalmi-gazdasági változásai nem kedveztek a szakszervezeteknek, „mély vízbe dobtak”. Bizalmuk az elmúlt 13 évben átszűrte a nehézségeken, erőt ad mindennapi munkámhoz.

– **Helyi és megyei szakszervezeti vezetőként milyen tapasztalatokat szerzett az érdekegyeztetés működése, eredményessége tekintetében? A közoktatási intézmények fenntartásának általános gondolatai milyen sajátos problémákat okoznak Nógrád megyében?**

Nógrád megye legtöbb településén sok-sok erőfeszítés után már az önkormányzatok az érdekegyeztető tanácsokat rendeltetésszerűen működtetik, a PSZ-szel való egyeztetést komolyan veszik.

Tapasztalatom:

- csak felkészült tárgyalópartnereket fogadnak el az önkormányzatok;
- jó, ha tisztában vagyunk mozgásterünkkel;
- az önkormányzatokat is köti a törvényesség betartása (bár erre jócskán találunk ellenpéldát, de ezeket a labdákat le kell ütni);
- a szakszervezetek és önkormányzatok együttműködése mindkét fél számára lehet gyümölcsöző.

Nógrád megyében 128 település található, ebből 6 város. A többségük kicsi, az átlagos lakosságszám az országos átlagnak a fele. A regisztrált munkanélküliek és a gazdaságilag aktív népesség egymáshoz viszonyított aránya 15,4 %, így országos viszonylatban a magas harmadik helyen állunk. Az élve születések száma 1975-höz mérve a felére csökkent. A megye gazdasági helyzete romlik. Mindezek az önkormányzatok pénzügyi helyzetére is negatív

hatással vannak. A közoktatási intézmények fenntartásához szükséges saját erő biztosítása egyre nehezebbé válik.

A felsoroltak ismeretében eredményként élem meg, hogy a megyében Salgótarján kivételével a technikai dolgozókat nem különítették el, s hogy minden évben sikerül a béren kívüli adómentes juttatások köréből (étkezési hozzájárulás, bankszámla vezetési kompenzáció, tanévkezdési támogatás) valamit megszerezni. Az intézményi összevonások, bezárások, létszámleépítés kérdéskörénél pedig szakmai és humánus elveket is érvényesíthetünk.

Szilárd meggyőződésem, hogy az esélyegyenlőség megteremtése, a közoktatás finanszírozási rendszerének megváltoztatása nélkül lehetetlen.

– **Viszonylag újkeletűek a PSZ regionális szerveződései. E tekintetben Észak-Magyarország pozitív példát adott valamennyiünknek. Hogyan működik, milyen feladatokat lát el regionális szervezetük?**

2001-ben Borsod, Heves és Nógrád megye területi PSZ-szervezetei az országban elsőként hozták létre regionális szervezetüket.

Feladatunk a területünkön élő szakszervezeti tagok érdekeinek regionális szintű képviselése, állami és egyéb szervezetekben, érdekegyeztető fórumokon. Az utóbbi 2 évben az elnöki funkciót én láttam el.

E szervezeti szint irányító testülete az intézőbizottság, melynek tagjai a régió területi szervezeteinek PSZ-vezetői. Az intézőbizottság megalkotta SZMSZ-ét, áttekintette a területi szervek működését, gazdálkodását, aktuális országos kérdéseket vitatott meg (pl. ifjúsági tagozat, kistérségi társulások). Az üléseinken született állásfoglalásokat az Országos Iroda részére továbbítjuk. Kezdeményeztük az alapszabály módosítását, az érdekegyeztetési lehetőség jogszabályi hiányának megszüntetését.

Az intézőbizottság döntése és az oktatási miniszter megbízása alapján én képviselem a PSZ-t az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságban. Ez az oktatási miniszter szakmai tanácsadó testülete. Munkánk rendkívül felelősségteljes, hiszen a bizottság hatásköre kiterjed területünk szakképzésére és fejlesztésére. Kiemelt feladatunk a régióra jutó decentralizált szakképzési alap pályázati dokumentációjának előkészítése, értékelése. A szűkös anyagi körülmények között ez a pályázat nyújt lehetőséget szakképző intézményeink tárgyi eszközeinek fejlesztéséhez. A bizottság legutóbbi ülésén a Borsod Megyei Kereskedelmi és Iparkamarának a regionális szakképzési modell kidolgozására vonatkozó javaslatát tárgyalta.

– **Melyek érdekvédelmi munkájának a legfontosabb helyi, területi és országos tanulságai? Hogyan ítéli meg a szakszervezeti munka jelenlegi lehetőségeit, jövőjét? Milyen módon, milyen irányban fejlesztené tovább a PSZ tevékenységét?**

Meggyőződésem, hogy hatékony érdekvédelmi munkát bármely szinten csak önzetlen, hiteles, elhivatott, felkészült tisztségviselők képesek végezni. Ezt a munkát tanulni kell, hisz sokoldalú elméleti, gyakorlati ismeretet, készséget követel. A PSZ fontos feladatának ítélem meg, hogy szolgáltatásaival beépüljön a tagság mindennapjaiba, hiszen a szakszervezet értük és általuk van.

A jövő: a fiatal korosztály szakszervezeti, közösségi igényének felkeltése. Úgy gondolom, hogy a PSZ ifjúsági tagozatának létrehozásával és működtetésével elindult ebbe az irányba.

EÖTVÖS JÓZSEF-EMLEKPLAKETT KITÜNTETÉST KAPTAK

A Magyar Közoktatás Napjához, november 22-éhez kapcsolódva idén is több intézménynek, közösségnek ítelték oda a PSZ által alapított Eötvös József-emlékplakettet. E testületek, PSZ-szervezetek nemcsak eredményes nevelési-oktatási tevékenységükkel, kiemelkedő szakmai munkájukkal tűntek ki, hanem közösségépítő, érdekvédelmi eredményeikkel, magas szakszervezeti szervezethez tartozó felhívásukkal magukra a figyelmet. Idén a nagykanizsai „Vackor” Óvoda, a Rumi Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola, Gyermek- és Diákotthon, a miskolci Bem József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézet, a székesfehérvári Táncsics Mihály Általános Iskola, a kadarkúti Jálcs Ernő Általános Iskola, Szakiskola és Kollégium, valamint a PSZ Debrecen városi-körzeti Nyudijas Tagozata kapott ilyen elismerést. Lapunk hasábjain az átadás sorrendjében folyamatosan bemutatjuk a kitüntetett szervezeteket. Most kettőről szólunk.

Bem József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Miskolc

Közületünk Miskolc egyik peremkerületének – Szirmának – egyetlen 8 osztályos intézménye. A jelenlegi épületbe 1962-ben költöztek be, mely 8 tantermes iskolának épült. Az évek során a gyermeklétszám folyamatos növekedése miatt több átalakításra és bővítésre került sor. Családi házas, kertes jellegű település ma is megtartotta, s remélem, őrzi továbbra is. A 364 tanulót 50 felnőtt dolgozó segíti munkájában.

Tanulóink nem válogatott gyermekek, a településről járnak hozzánk. Munkánk során arra törekszünk, hogy tanítványaink becsületes, nyitott, kreatív, hazaszerető, testileg-lelkileg egészséges, helyes értékrenddel bíró személyekké váljanak, így pedagógiai céljaink megvalósításakor messzemenően figyelembe vesszük a társadalom és a szűkebb környezet, a család elvárásait.

Hagyományok nélkül nincs jelen, sőt, a jövő építése is lehetetlen; iskolánkban 20 éve madarak és fák napját, 14 éve természettudományi napot, 7 éve társadalomtudományi napot tartunk, a Bem-hét keretén belül névadónkról emlékezünk városi szavalóversennyel egybekötve. 5 éve az alsó tagozatosok számára környezetismereti vetélkedőt szervezünk, 8 éve

minden esztendőben megrendezzük a PC-kismester számítástechnikai versenyt, amely országossá nőtte ki magát.

A 2004. évben végrehajtott integráció városunkban örvendetesen növelte a szakszervezeti tagok számát: 3 közös programot szerveztünk (szalonasütés, tanári farsang, 2 napos szlovákiai kirándulás). Az elismerés minden közösség számára fontos, így mi is nagyon örülünk neki: ez további, a közösségért végzett jó munkára sarkall minket.

Az Eötvös József-emlékplakett kitüntetést 2005. december 6-án az intézményben, hangulatos ünnepség keretében *Varga László*, a PSZ elnöke adta át. Erről az Észak-Magyarország c. lapban fényképpel illusztrált tudósítást is olvashattunk, amely szerint „az iskolák tantestülete és vezetői példaértékű szakmai munkát végeznek, és kiemelkedő a közösségformáló tevékenységük is.”

Szarkáné Illyés Gizella
PSZ-titkár

Csorbané Erdélyi Ágnes
PSZ-titkárhelyettes

Rumi Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola, Gyermek- és Diákotthon

Az intézmény feladata: az értelmileg akadályozott tanulók tanítása, fejlesztése, gondozása és felügyelete. PSZ-szervezet az intézmény fennállása óta (52 éve) működik. A tagok összefogása – egymás segítése – példamutató. A gondjainkra bízott gyerekeknek (elég mostoha körülmények, régi kastélyépület) igyekeznek a legjobbat adni – legtöbbet a szeretetből. Gyógypedagógusaink sokszor még „csodára” is képesek egy-egy tanuló fejlődését nézve (zene, tánc, mesemondás). Kulturális rendezvényeikre, sportversenyekre meghívást kapnak a szülők, az önkormányzati képviselők (községi, megyei). Az itt dolgozók nemcsak a tanítványainknak adnak útmutatást, hanem szüleiket is segítik. A munkahelyi PSZ-szb az intézményvezetéssel hatékony, eredményes együttműködést alakított ki.

A Pedagógusok Szakszervezete évtizedek óta működik iskolánkban. A szervezethez 92%-os. Szakszervezetünknek az iskola minden területéről vannak tagjai. A konyhai dolgozóktól kezdve a vezetőségig igyekezünk lehetőségeinket kihasználni. Viták, egyeztetések természetesen vannak, de kiemelten fontosnak tartjuk az együttgondolkodást! Ez mindenki számára előnyös. Lényeges indítékunk a folyamatos megújulás, és kötelező teendőnk az értékek megőrzése is, hogy tudjunk miből erő meríteni a további munkánkhoz.

Az intézmény vezetőségével igyekszünk korrekt kapcsolatot ápolni, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy az érdekképviselet csak így tud hatékonyan működni. A mai „felgyorsult” világban hamar kapott és pontos információ aranyat ér!

Kiemelten fontos, hogy foglalkozunk a dolgozókat érintő, a napi munkában jelentkező problémákkal. Ezek legtöbbször egyszerűen megoldhatók, odafigyeléssel, kisebb korrekciókkal. Viszont nagyon hasznos

gyakorlat, mert a dolgozók hangulatát, igazságérzetét jelentősen befolyásolja. Úgy gondolom, hogy változó világunkban még nagyobb szükség van az érdekvédelemre, mint a korábbi időszakokban. A Pedagógusok Szakszervezete igyekszik a dolgozók elvárásainak megfelelni.

Az Eötvös József-emlékplakett kitüntetést 2005. december 7-én, bensőséges ünnepség keretében *Szlankó Erzsébet*, a PSZ alelnöke adta át. Ízelítőül a megyei lap tudósításából idézünk:

„Ha valaki kételkedett volna abban, hogy a díj jó helyre került, annak bizonyítékul szolgált az az ünnepi műsor, amelyet az iskola diákjai adtak képességeik legjavát nyújtva, szívszorítóan öntetlenül.

Szlankó Erzsébet, a Pedagógusok Szakszervezetének alelnöke beszédében az egész társadalom számára példaként állította a közösséget építő és nevelő pedagógusi csoportot, amelynek tagjai számára – láthatóan, érzékelhetően – a gyermek az első. Kiemelte *Sipos Kálmán* gyógy-pedagógus, a PSZ helyi titkárának munkáját. Hangsúlyozta, a gyógy-pedagógus annak a közösségnek a mozgatórugója, amely nem az „iskolagyár” szemléletet, hanem a készségfejlesztést és az ismeretátadást tartja a legfontosabbnak. Szlankó Erzsébettől – az elismert munkaközösség nevében – Sipos Kálmán vette át a rangos elismerést, az Eötvös József-emlékplakettet.

Az ünnepségen *Hargitai Viktória*, a Pedagógusok Szakszervezetének megyei titkára adta át a megyei közgyűlés oktatási bizottságának üdvözlését. *Kerekes Ferenc Béla*, a rumi kastélyban lévő iskola igazgatója örömet fejezte ki az elismerés miatt, s kérte a pedagógus-szakszervezet későbbi támogatását is.”

Sipos Kálmán gyógy-pedagógus, PSZ-titkár

Kollégáink közül az elmúlt időszakban **Eötvös József-emlékérem arany fokozat** kitüntetést kaptak:

- **Horváth István**, a Kollégiumi Szövetség elnöke, akinek *Varga László*, a PSZ elnöke az Országos Kollégiumi Konferencián adta át az elismerést.
- **Sipos Józsefné**, a nagykanizsai „Vackor” Óvoda nyugállományba készülő PSZ-titkára *Tóth Lajostól*, szakszervezetünk városi-körzeti titkárától helyi ünnepség keretében vette át a kitüntetést.

Teremts esélyt érdekeid védelmére!

Vedd igénybe a Pedagógusok Szakszervezete szolgáltatásait!

Légy tagja a PSZ-nek, hazánk legnagyobb ágazati szakszervezetének!

EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM

Az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága (ETUCE) és az Oktatási Internacionálé Páneurópai Bizottsága 2005. december 5-7-én szakmai konferenciát, majd testületi ülést tartott Luxemburgban. Egyúttal ünnepi fogadás keretében emlékezett meg az ETUCE alapításának 30. évfordulójáról. A konferencián az Európai Tanács 2000. márciusi lisszaboni ülésén elfogadott stratégiai célok teljesülését vitatták meg a résztvevők. Többek között a pedagógus alapképzés, -továbbképzés helyzetét, a humán erőforrás fejlesztését, az egész életen át tartó tanulás európai keretei kialakításának témáját tárgyalták. A PSZ munkakongresszusának állásfoglalása alapján megfogalmazott javaslatot az ETUCE Végrehajtó Bizottsága luxemburgi ülésén angol és francia nyelven terjesztették elő, ám a testület nem fogadta el. A legtöbb szavazattal rendelkező nagy tagállamok pedagógus-szakszervezeteinek képviselői nem álltak a kezdeményezés mellé. A PSZ Elnöksége ezt helytelenítette. A javaslatot és az elnökségi határozatot az alábbiakban közöljük.

PSZ-JAVASLAT az EU költségvetési nézetkülönbségeinek megoldására

Az Európai Unió tagállamai között zajló, a 2007–2013-as időszakra vonatkozó költségvetési viták közismertek. A legújabb javaslat a költségvetés 25 milliárd eurós csökkentésével kizárólag a kohéziós alapot rövidítené meg. Emiatt elsősorban az újonnan csatlakozott tagállamok jutnának jelentősen kevesebb támogatáshoz. Így a régebbi kompromisszumok árát ők fizetik meg, s felzárkózásuk jelentős késlekedést szenved.

Mindez ellentétes az uniós alapelvekkel, és végső soron az EU egészének *fejlesztését* is hátráltatja. Veszélyeztetni az érintett tagállamok oktatásának minőségi *fejlesztését* is, a lisszaboni program megvalósítását!

Az európai oktatási szakszervezetek e konfliktusok olyan kompromisszumos megoldását követelik, amely az uniós költségvetés kényszerű

csökkentésével összefüggő teendőket a szolidaritás és az arányos teherviselés szem előtt tartásával hajtja végre.

A PSZ Elnökségének állásfoglalása

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) Elnöksége sajnálattal értesült arról, hogy az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága (ETUCE) nem fogadta el az EU-költségvetés vitájához kapcsolódó javaslatunkat. Az ezzel összefüggő nézetkülönbségeket – amelyek a különböző országok pedagógus-szakszervezeti küldötteit is megosztották –, véleményünk szerint módosító javaslatokkal kellett volna feloldani.

Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy az ETUCE az uniós költségvetési terveket illetően nem nyilvánít véleményt. Közben a tagállamok szakszervezeteit a nemzeti költségvetések kedvezőbbé tételére biztatja, illetve támogatja ez irányú érdekvédelmi küzdelmeiket.

KELL-E NEKÜNK FOGYASZTÓVÉDELEM?

Fogyasztói társadalmunkban az egyik legnagyobb kísértés a karácsonyi bevásárlás. Ennek a kísértésnek még azok is nehezen tudnak ellenállni, akik egyébként egyik napról a másikra élnek. Az üzletközpontok soha nem látott mennyiségben kínálják portékáikat, a kínaiak pultjai roskadoznak a vásári holmik alatt, az utcán megjelennek a bódék és sátrak, a nép pedig vásárol, vásárol, vásárol... Hiszen egy évben csak egyszer van karácsony! Nem baj, ha nincs pénz, a bankoknak mindenre van előnyös hitelkonstrukciója, a reklámok szerint pedig még akár nyerhetünk is egy-egy akción! Ha hiányos vagy hibás, vagy nem megfelelő a vásárolt ajándék, legfeljebb az ünnep után kicseréljük! Az sem baj, ha a műszaki csodabígyóhoz csak hontentotta nyelvű leírás adtak, majd az összeszerelésnél-működtetésnél kiderül, hogy mi mire való!

Aztán menetrendszerűen megérkeznek a csalódások. A megajándékozott nem ilyen holmit szeretett volna, a lakásba vett portéka számára nincs hely, a csodabígyó nem működik, a szaloncukor szavatossága még tavały lejárt, a kínai piacon vásárolt karácsonyfa-égő nem muzsikál, viszont kiégett. És az ünnep után ismét elkezdődik a hajszá: reklámáció, árucseré, veszekedés, panaszkönyv.

Idegeink és pénztárcánk kímélése érdekében vigyázzunk és figyeljünk a következőkre:

1. A reklám és a valóság meglehetősen távol van egymástól, vagyis nem kell mindent elhinni. A reklámban mindig van egy kis túlzás, de ez nem azt jelenti, hogy az valótlanoságot állíthat vagy sugallhat. Mindenesetre jó, ha a saját szemünknek hiszünk elsősorban.

2. A fogyasztók tájékoztatása semmilyen termék, szolgáltatás esetében nem mellőzhető. Ezért egyaránt felelős a gyártó (címkezés, használati, kezelési útmutató, megfelelőségi tanúsítás, csomagolás) és a forgalmazó (árfeltüntetés).

3. A jótállás és a szavatosság megkövetelése és megismerése elejét veheti a későbbi panaszoknak. Vigyázat, a jótállási jegy csak blokkal vagy számlával együtt érvényes! A jótállási jegynek tartalmaznia kell a termék származási helyét (az importáló nevét), a gyártmány típusát, gyártási számát, a jótállás alapján a vevőt megillető jogokat és azok határidejét, a jótállással kapcsolatos jogorvoslat módját, a javítószolgálat nevét, címét és kötelező időtartamát. Tartós fogyasztási cikkek közül értéktől függetlenül kötelező jótállás vonatkozik az alábbi termékekre: hűtő-, fagyasztószekrény, mosógép, centrifuga, vasaló, mosogatógép, tűzhely, egyéb sütő berendezések, porszívó, tisztítógépek, varró-, kötőgép, elektromos fűrés, fűrés, csiszológép, kerttraktor, fűnyíró, szivattyú, személygépkocsi, motorkerékpár, kerékpár, lakóautó, lakókocsi, utánfutó, telefon, mobiltelefon, telefax. Kizárólag 10.000

Ft bruttó vételár felett van kötelező jótállás a következő termékekre: légkondicionáló, fűtő-hűtő berendezések, vízmelegítők, szagszívók, gyógyászati segédeszközök, riasztók, üzenetrögzítők, televíziók, antennák, videomagnók, rádiók, lemezjátszók, cd-lejátszók, sztereóberendezések és ezek tartozékai, fényképezőgépek, videokamerák, távcsövek, mikroszkópok, teleszkópok, iránytűk, számítógépek, monitorok, nyomtatók, számológépek, kalkulátorok, írógépek, hangszerek, órák. 2004. szeptember 1-jén megváltoztak a szolgáltatási jótállással kapcsolatos szabályok. Akkor lépett hatályba az a kormányrendelet, amely az egyes javító-karbantartó szolgáltatásokkal kapcsolatos kötelező jótállásról rendelkezik. Ennek értelmében azokat a mesterembereket, akikkel lakás-karbantartási és javítási feladatokat végeztünk, vagy akiknél háztartási készülékeinket javíttatjuk, a kész munka átvételétől számított hat hónapig jótállási kötelezettség terheli akkor, ha a szolgáltatás díja több mint húszezer forint. Ez az időtartam aznap veszi kezdetét, amikor a vállalkozótól átvesszük a javított dolgot vagy azt a mester üzembe helyezi. Amikor kifizetjük a szolgáltatást, vagy legkésőbb, amikor átvesszük a kész munkát, a vállalkozó köteles kérés nélkül jótállási jegyet adni. Ezen a következő adatoknak kell szerepelniük: *vállalkozó neve, címe; az elvégzett munka; az ehhez felhasznált anyagok; a szolgáltatás díja; a fogyasztót a jótállás alapján megillető jogok; a jótállás érvényesítésének feltételei, határideje; a kijavított dolog átvételének időpontja.*

4. A vásárlók minőségi kifogásainak intézése különösen nagy körültekintést igényel. Tudni kell, hogy minden áru minőségéért a forgalmazó felel, vagyis a vásárlói kifogás intézéséért az üzletvezető, illetve az egyéni vállalkozó. Fontos tudnunk, hogy minőséghibás élelmiszer, háztartási vegyi árut és kozmetikai készítményt vagy azonnal ki kell cserélni, vagy vissza kell venni és a vételárat vissza kell fizetni.

5. Addig nyújtózkodj, ameddig a takaród ér! Vagyis a legnagyobb csábítások ellenére csak annyit vásároljunk, amennyire pénztükből futja. A bankok ajánlatai közül a magas THM (teljesített-díj-mutató) miatt különösen veszélyes az ún. vásárlói hitelkártya és szabad felhasználású személyi hitel. Ezeket csak végszükség esetén vegyük igénybe!

Ha megfogadjuk a fenti jótanácsokat, sok kellemetlenségtől kíméljük meg magunkat és hozzátartozóinkat. Így a karácsony valóban a szeretet és a béke ünnepe lehet. Ha mégis problémája lenne a kedves fogyasztónak, egye-sületünket megtalálja az alábbi címen és helyen: *7400 Kaposvár, Németh István fasor 7. Telefon és fax: (82) 412-070. Honlap: ww.panaszok.hu; e-mail: mobe@panaszok.hu.*

Szöllősi Istvánné, a MOBFE elnöke

Ezzel a címmel a sajtóorgánumban tallózza a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt egy csoportba gyűjtve áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondfajnkra, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZAVA

(2005. XI. 22.)

Közköztetés: gondok és harag

Nem annyira ünneppélyes, mint inkább haragos volt a hangulat a magyar közoktatás napján a Pedagógusok Szakszervezeténél tegnap. *Varga László*, az érdekvédelmi szervezet elnöke elmondta, bár '91 óta azért tartják a megemlékezést a költségvetési tárgyalások idején, hogy ráirányítsák a figyelmet a közoktatás helyzetére, arra azért nem számítottak, hogy 15 évvel a rendszerváltás után is gondokkal küzdenek. A közoktatás helyzete az elmúlt másfél évtizedben romlott, folyamatosan csökkent az erre szánt költségvetési pénz. Bár néhány normatívát megemelt a kormány a központi költségvetésben, azok a továbbiakban sem érik el az ez évi szintet sem. (...)

(2005. XI. 28.)

Egyre több a bántalmazott tanár

(...) *Árok Antal*, a Pedagógusok Szakszervezetének alelnöke szerint az elmúlt három-négy évben érzékelhetően több lett a pedagógusbántalmazás, elsősorban a kistélepléseken, a nagyobb városokban pedig ott, ahol sok hátrányos helyzetű család lakik egy területen. Hozzájuk jogi tanácsért, adott esetben jogi védelemért fordulnak a pedagógusok. (...)

(2005. XII. 2.)

Jó pedagógus is holtig tanul – de miből?

Szükség van-e a XXI. században pedagógus-továbbképzésre – tette fel a kérdést a Pedagógusok Szakszervezetének alelnöke a jövő évi költségvetés számainak megismerése után. *Árok Antal* szerint a kérdésre egyre inkább nemleges a válasza azoknak, akik a költségvetést készítik, mert egyre kevesebb pénz jut e célra. Az Oktatási Minisztérium közoktatási helyettes államtitkára viszont úgy véli, természetesen szükség van a továbbképzésre. *Sipos János* azt mondja, a pedagógusszakma azok közé tartozik, amelyekben az állandó továbbképzés a minőségi munka elengedhetetlen feltétele. (...)

A Pedagógusok Szakszervezete szerint az Oktatási Minisztérium érve, hogy a pedagógusképzés céljára ott vannak az uniós pályázatok, nem megfelelő válasz a problémára. Hiszen többek között az uniós pályázatok megírására is ki kell képezni a pedagógusok egy részét. Ugyanakkor a továbbképzés törvényben is megfogalmazott kötelezettség, középtávú tervezését nem lehet esetlegesen elnyert pályázatok bizonytalanságára hagyni. Ráadásul a több mint nyolcezer nevelési-oktatási intézmény közül évente csak négy-öt száz juthat ilyen pénzhez. Az adatok egyébként azt jelzik, egyre több pedagógus egyre nagyobb összeggel kényszerül saját maga finanszírozni kiegészítő tanulmányait, hiszen a tandíjak általában infláció meghaladó mértékben nőnek. Mindez a normatívák csökkenésével együtt az intézmények továbbképzési programjának folyamatos szűkítését eredményezi. Nyilvánvaló, hogy a kevesebb pénzbe kerülő igénytelenebb képzések kerülnek előtérbe.

Árok Antal felvetéséről megkérdeztük a közoktatási helyettes államtitkárt is. *Sipos János* arra a kérdésre, hogy a pedagógus-továbbképzésre fordítható összeg mintegy 40 százalékos csökkenését nem szenvedik-e meg az oktatáspolitikai célkitűzések, azt válaszolta: a pedagógus-szakvizsga és –továbbképzés jogcím-előirányzata 2724,6 millió forintól jövőre a benyújtott költségvetési törvényjavaslat szerint 1500 millió forintra csökken. Ennek két oka van: az egyik, hogy az idén két részből állt a normatíva: pedagógus-szakvizsga és –továbbképzés támogatására: 15 000 forintot kaptak pedagógusokként az intézmények (összesen 2373,9 millió), a középiskolai pedagógusok felkészülésének támogatására a kétszintű érettségizettséghez pedig 10 000 forintot (összesen: 350,7 millió). Jövőre viszont a kétszintű érettségizettségre történő felkészülés két évig létező normatívája megszűnik. A másik ok, hogy a normatíva összege az idei 15 000-ról 9 400 forintra csökken. (...)

NÉPSZABADSÁG

(2005. XI. 18.)

Elszámolt illúziók

Részletek *Árok Antal* e számban megjelent írásából.

(...) A közszféra legtöbb embert foglalkoztató területe, a büdzsés legnagyobb fogyasztója az oktatás. Ezért az országos és a helyi költségvetési viták során a döntéshozók figyelmét ennek finanszírozása köti le leginkább. A Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) tisztségviselői, akik mintegy kétezer településen vesznek részt az érdekegyeztetésben, jól tudják, miként deformálja ez a körülmény az oktatás és a pedagógusok helyzetét. A finanszírozási szempontok lépten-nyomon visszavetik az oktatási törvény és a helyi pedagógiai programok szakmai előrelépéseit, ágazatunk progresszióját. (...)

Az euró bevezetéséhez kapcsolódó költségvetési szigorítások még nehezebb körülményeket teremthetnek a közoktatás számára. Nem lehet vitatni a magas költségvetési hiány felszámolásának, az euró mielőbbi bevezetésének szükségességét sem. Ez valamennyiünk érdeke, akár a versenyszférában, akár a közszférában serénykedünk. De melyik ujjunkat harapjuk meg? Büdzsénk egyensúlya nélkül nincs megnyugtató jövőképzés, ám oktatásunk rendbetétele, fejlesztése nélkül még kevésbé létezik igéretes perspektíva. A gazdaságpolitikai és a társadalompolitikai célokat ésszerű kompromisszumokkal kell összehangolni. Például a további adócsökkentést is ennek figyelembevételével kellene mérlegelni. Ennek logikáját kellene megváltoztatni, egyszerre figyelve a bevételekre és a kiadási szükségletekre. Ennyi elfogultság talán megbocsátható a pedagógusoknak, hiszen nem elsősorban önértékből, hanem mindenekelőtt gyermekeink minőségi oktatása, eredményes nevelése érdekében léptünk föl. Hiszen ebből a szempontból is döntő fontosságú, hogy ki áll a katedrán: kontraszelektált, fásult pedagógus, vagy hivatásának élni tudó, felkészült óvónő, tanító, tanár.

(2005. XI. 29.)

Nők-férfiak a közoktatásban

Magyarországon a közoktatás a legtöbb nőt foglalkoztató ágazat: az iskola világában dolgozók 82 százaléka nő. Óvó bacsit szinte nem is találni, de az alsó tagozatos tanítók 88 százaléka is nő. A középiskolában – bár valamivel egészségesebb az arány – még mindig csak a tanárok 30 százaléka férfi. Mégis, az intézményvezetők negyven százaléka közülük kerül ki. A férfiaknak leginkább a fizika-, a matematika-, illetve a földrajz- és történelemórákon találkozhatnak a tanulók, ám 70 százalékban még ezeket a tárgyakat is nők tanítják. Úgy tűnik, a férfiak informatikát oktatnak a legszívesebben: a számítástechnika tanárok fele férfi. A humánszakokon viszont inkább a nők jeleskednek, főképp, ami az éneket és a többi képzéstartományt illeti: itt a nők aránya 88 százalék. A tanári pálya elnöiesedése egyébként nem új keletű jelenség Magyarországon. A XIX. században még csak a kisdudóvokban foglalkoztatott nőket, a XX. század elején viszont már a tanítók egyötöde a női nemet képviselte. Arányuk azóta egyre nagyobb és nagyobb. A *Pedagógusok Szakszervezetének adatai* szerint az állami iskolákban 1970-ben a tanároknak a 65 százaléka, 1992-ben a 75 százaléka, az ezredfordulón pedig már a 82 százaléka volt nő.

(2005. XII. 6.)

Nem válogathatnak az iskolák

(...) Látszatmegoldásnak tartja a törvénymódosítást *Horváth Péter*, az Erdélyi utcai Általános Iskola igazgatója, a Pedagógusok Szakszervezetének szakértője is, aki szerint az erőszakos integráció nem hoz eredményt. A budapesti, VIII. kerületi intézmény tanulóinak 99 százaléka roma, miközben a kerületben 40 százalék a romák aránya. Az igazgató szerint tehát spontán szegregációról van szó: a nem roma szülők máshová íratják be gyermeküket.

Horváth Péter úgy látja: az új előírások sem változtatnak a helyzeten. – A roma szülők a lakhelyükhöz minél közelebb eső iskolába szeretnék járni gyermeküket, ők ezután sem fognak egy másik kerületben lévő iskolát megcélozni, még ha az jobb is – fogalmazott. Másrészlől: a demográfiai apály idején köztudottan jóval több a férőhely, mint a gyermek. Horváth Péter szerint az a tehetőszülő, aki egy másik, nem a körzetben lévő iskolába akarja majd küldeni a gyermekét, ezután is megteheti, hiszen az iskolák minden tanulóknak örülnek.

KÖZNEVELÉS

(2005. XI. 25.)

Kézfogások a gyermekért, az értelmes holnapért

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) a már régóta működő szakterületi tagozatainak munkáját megújítani, erősíteni kívánja. Ennek a frissítésnek egyik fontos momentuma többek között az, hogy nagy tervekkel és jelentős létszámmal megalakult az Ifjúsági Tagozat. Az eddig egymástól elkülönülten tevékenykedő országos tagozatok elnökségei (óvodai, felnőttoktatási, adminisztratív, ÁMK, szakoktatási, gyermekvédelmi, GYOP, kollégiumi dolgozók tagozatai és az ifjúsági) most konferencián találkoztak Balatonföldváron, a PSZ vendégházában. (...) A mostani találkozó fő témájául az integrációt választottuk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek, fiatalok helyzetén át szembesüljünk a velük foglalkozók és intézményeik munkájának körülményeivel, feltételeivel, a lehetőségekkel és akadályokkal. Ennek megfelelően a konferencia első napján az integrációnak, az együttnevelésnek, a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának témájában kompetens meghívott előadókat hallgattunk meg.

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

(2005. XI. 23.)

Akcióba lép a PSZ

Elfogadhatatlan a Pedagógusok Szakszervezete számára a jövő évi költségvetés tervezete, és elfogadhatatlan a közalkalmazottak 2006. szeptember 1-jére tervezett béréfolyásai – tudatta lapunkkal *Kovácsné Pogány Lenke*, a PSZ városi titkára. Mint mondta, az önkormányzatoktól országos szinten 150 milliárdot kívánt elvonni a kormány, de aztán a tiltakozások hatására 30 milliárdot visszahelyezett, amiből 15 milliárd jut a közoktatásnak. Azonban ez sem elég ahhoz, hogy a működés zavartalan legyen. Különösen a kistérségek iskolái kerülnek nehéz helyzetbe – mutatott rá a titkár. Szeretnék élni, hogy a közalkalmazottak január elsejétől kapjanak egységes, a bértáblában garantált béremlést, de nemcsak ők, hanem akiket időközben kiszervezték a közalkalmazotti jogviszonyból. (...)

KELET-MAGYARORSZÁG

(2005. XII. 6.)

A pedagógusok követelése

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) munkakongresszust tartott december 3-án Budapesten, amelyen meggyűlést 12 küldött képviselte. A tudnivalókról *Miklósi István* megyei titkár kérdeztük. (...)

A PSZ figyelmet fordít a pedagógusok továbbképzésének költségvetési támogatására is. A közalkalmazotti bérekre vonatkozó ajánlatot a PSZ sem időben (2006. szeptember 1.), sem mértékében (4,5 százalék) nem tudja elfogadni. A bértárgyalások a napokban folytatódnak. A küldötttervezetlet ugyanakkor határozatot fogadott el azzal, hogy tiltakozást nyújt be Luxemburgban az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottságánál az Európai Kohéziós Alap 36 milliárddal történő csökkentése ellen, s kezdeményezi, hogy a tömörülés közösen lépjen fel az indítvány ellen – tájékoztatott Miklósi István.

Az Országos Pedagógus Szavalóverseny eredményei

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) és a Pro Lingua Hungariae Alapítvány a Magyar Közoktatás Napja tiszteletére meghirdetett Országos Pedagógus Szavalóversenyt 2005. november 19-én Budapesten rendezte. Nagyszerű vetélkedő tanúi lehetünk, s kitűnő előadásban szebbnél szebb, magyar költők által írott verseket hallhattunk. Mindez megerősített bennünket abban, hogy a korábbi, de időszakosan megszakadt hagyományokat folytatva, évről évre meghirdetjük ezt a szavalóversenyt. Ezzel is szeretnénk növelni a pedagóguspálya presztízsét, és tovább formálni szakszervezetünk imázsát.

A verseny valamennyi résztvevője megkapta a Koszorú című verseskötetet, amely száz nagyszerű költeményt tartalmaz anyanyelvünkről. Az első hat helyezett ezenkívül még öt-ötezer forintos könyvvásárlási utalványt is átvehettek. Az első három helyezett pedig ingyenes üdülési lehetőséghez is hozzájutott a PSZ balatonföldvári üdülőjébe.

A verseny zsűrije nagy hozzáértéssel és körültekintő alaposággal értékelte a szavalók teljesítményét. Ezúton is szeretnénk megköszönni a szavalóverseny szervezőinek, valamennyi résztvevőjének, és nem utolsósorban a zsűrinek: *Sellei Zoltánnak, dr. Burgerné Buzsáki Ilonának és Somfai Krisztiánnak* lelkiismeretes munkáját. Az alábbiakban az első hat helyezett nevét és az általuk szavalt versek címét tesszük közzé.

1. **Reptsik Anna** (Dunakeszi) – József Attila: Eszmélet
2. **Richter Gábor** (Örkény) – Juhász Ferenc: Bomba
3. **Dr. Fülöp Ferencné** (Budapest) – Csengey Gusztáv: A fogoly lengyel
4. **Horváth Ágota** (Sárvár) – Reményik Sándor: Egy lélek állt...
5. **Deczki Klára** (Mikepércs) – Arany János: A hamis tanú
6. **Keckés István** (Debrecen) – József Attila: Mama

GRATULÁLUNK! GRATULÁLUNK!

Mozgókép- és médiakultúra szakirányú képzés pedagógusoknak

Már csak kevesebb, mint három év maradt a szükséges képesítés megszerzésére az Oktatási Minisztérium által megadott 2008-as határidő lejárta előtt, ugyanakkor az iskolák tartózkodása miatt eddig megdöbbentően kevés pedagógus vett részt a Mozgókép- és médiakultúra szakirányú képzésben.

A Nemzeti alaptanterv (NAT), illetve az elfogadott kerettantervek alapján 2003-2004-es tanévtől kezdődően a gimnáziumokban, 2005 szeptemberétől pedig az általános iskolákban is kötelező a mozgókép-kultúra és médiismeret műveltségterület (tantárgy) oktatása. A tantárgy színvonalas tanításához olyan felkészült pedagógusokra lenne szükség, akik egyaránt otthonosan mozognak a média- és kommunikációelmélet, illetve a média- és mozgóképelemzés területén, emellett rendelkeznek a tantárgy oktatásához szükséges gyakorlati ismeretekkel is. 2008-tól pedig csak olyan pedagógus érettségiztethet a tantárgyból, aki mozgókép-média tanári diplomával rendelkezik.

Eddig a várhatónál sokkal kevesebb pedagógus jelentkezett a szakirányú képzésre, pedig ketyeg az óra. Budapesten kívül médiatanári egyetemi diplomát egyedül a Pécsi Tudományegyetemen lehet szerezni. Szijártó Zsolt, a Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék vezetője ezért azt javasolja, hogy ne halogassák az iskolák és a pedagógusok a jelentkezést a végső pillanatig, hiszen az utolsó évben nem juthat be mindenki egyszerre a szakképzésre, így hosszú várólistákra kell számítani. Sok pedagógust kellemesen érinthet az a napokban tett váratlan bejelentés, hogy a lemaradás pótlására és a kapuzárásit tumultus elkerülésére a Pécsi Tudományegyetem Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszéke 2006. februártól kerszfél-éves képzést is indít.

További információ: Velösy Gabriella (tel.: 72-501-561. e-mail cím: velosyg@btk.pte.hu).

Szülőföld, hazaszeretet

Ragaszkodásunk, szeretetünk a szülőföldhöz, a területhez, amelyen élünk, régi történelmi koroktól kezdődően természetes emberi érzés. Akkor is vagy talán éppen akkor a legerősebben, amikor küzdenünk, harcolnunk kell valamiért.

A hazaszeretetre nevelés fontos feladata minden pedagógusnak. A földrajzi, természeti viszonyok megismertetésében és a történelmi, társadalmi, kulturális értékeink megszerettetésében egyaránt. Sajnálatos, hogy olykor – régebben és napjainkban is – torzult módon, mások gyűlöletével is párosulhat ez a nemes érzés. Összedállásunkat e témakörben szerkesztettük. Somlyó György versidőzetével kezdve, akit november 28-án köszönthetünk 85. születésnapján.

SZÜLŐHELY

*Még mindig
ezek a kék hegyek a túlsó parton
derekukon azokkal a zöld foltokkal
(...)
még mindig
ez a templomtoronnyal a parthoz szögezett két domb
ezek a mindig a tó felé induló platánok
még mindig
ezek a vörös kövek a mólón
ezek a vörös rózsák a kertben
még mindig
ha itt vagyok és ha nem vagyok itt
S ha már
nem leszek itt
ha már nem* (Balatonboglár, 1982)

- A haza földrajzi értelme sok tekintetben elsődlegesebb élmény, mint a történelmi; nem annyira elfogult tolmácsokon keresztül kapja az ember. (*Szabó Zoltán*)
- Talán jobb lett volna máshol születni... De élni és meghalni – itt, csak itt! (*Kálnoky László*)
- Megmondatott a régieknek: „Bárhová visz szerencséd, ezt a hazát szeressétek.” Én pedig azt mondom nektek: szeressétek a világot, a kék eget és a messzeséget – magatok és hazátok szeretetét pedig bizzátok az ösztönre: az jobban tudja, hogyan kell szeretni önmagunkat. (*Karinthy Frigyes*)
- Emlékeink szétesnek, mint régi szövetek, / Össze tudod még rakni a Margit-szigetet?... / Már minden csak dirib-darab, szilánk, avitt kacat, / A halottnak szakállá nőtt, a neved számadat. (*Márai Sándor*)
- Megint csak ott vagyunk: hogy a hazaszeretet minőség kérdése. (*Esterházy Péter*)
- A mi hazánk, akár igaza van, akár nincs! Ha igaza van, segítsd, hogy igaza maradjon! Ha nincs igaza, segítsd, hogy rátaláljon az igazságra! (*Schurz*)
- Nem vakíthat el a hazafiság annyira, hogy képtelen légy tényként kezelni a tényeket. A rossz az rossz – függetlenül attól, hogy ki teszi, vagy ki mondja. (*Malcolm X*)
- A hazafiság ugyanaz a politikában, mint a hit a vallásban. (*Lord Acton*)
- A szerelem ostobává tesz, a házasság felszarvaz, a hazafiság rosszindulatú hülyét csinál belőled. (*Leautaud*)
- Sok felmérés eredménye bizonyítja, hogy szoros kapcsolat van az előítéletesség és a hazafiság között. A végletesen bigottak majdnem mindig szuper-hazafiak. (*Allport*)
- A hazafiság szinte lehetetlenné teszi a tanulók számára, hogy tárgyilagos ismeretekre tegyenek szert hazájuk történelméből. (*Martin*)
- A hazafiság az a meggyőződés, hogy ez az ország azért magasabb rendű minden másiknál, mert itt születél. (*Shaw*)
- A hazafiság legmagasabb rendű megnyilatkozása nem az, hogy törvényeket és intézményeket módosítunk, hanem arra ösztönözzük az egyéneket, hogy szabad elhatározásukból, saját erőfeszítéseik által, nem várva másra, hanem önmagukon segítve, szünet nélkül fejlesszék magukat. Fejlesszék tudásukat, fejlesszék jártasságaikat, gyarapítsák tapasztalataikat az élet minden területén. A politikában is. (*Smiles*)
- A hazafiság a kollektív felelősség felemelő érzése, a nacionalizmus viszont a szemétdombján kukorékoló ostoba kakas. (*Aldington*)

Magyar szólások, mondások: Az okos ember nagyra becsüli a hazát. Hazának a füstje is hevesebb, mint idegen országnak tüze. Jobb a hazáért élni, mint becstele nélkül meghalni. Jobb a hazáért meghalni, mint henyélve élni. Szép a hazáért meghalni. Ki hazájáért meghalt, elég sokáig él. Se istene, se hazája. Se országa, se hazája. Senki sem próféta a maga hazájában. Egy próféta sem kedves a saját hazájában.

Sok hazafi, szájhazafi, szóhazafi. Aki a Tiszából nem ivott, nem is tarthatja magát igaz magyarnak. Az igaz magyar nemcsak magyarul beszél, hanem magyarul álmodozik is. Könnyű a magyart lóra ültetni, de nehéz leszállítani. A magyar hamar aláír, lassan fizet. Átok fogta meg a magyart, mert soha együtt nem tart. Adjon Isten egészséget, magyarok közt egyezséget! *A. A.*

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE

2006. ÉVI FŐ FELADATAI

A PSZ a 2003 nyarán ülésező XVII. kongresszusa óta mind nemzetközi, mind hazai viszonylatban jelentős erőfeszítéseket tett az elfogadott program megvalósítása érdekében. 2006-ban változatlan feladatunk mindent megtenni annak érdekében, hogy a kongresszuson megfogalmazott célok egyre teljesebben megvalósuljanak. Hazánk alkotmányos rendjéből következően 2006-ban kiemelt feladataink között első helyen az esedékes parlamenti és önkormányzati képviselő-választásokkal kapcsolatos tennivalóinkat kell számba venni. A Pedagógusok Szakszervezete meghatározó jelentőségű társadalmi eseménynek tekinti a 2006. évben kiírásra kerülő parlamenti és önkormányzati képviselő-választásokat. Az ország egésze és a helyi közösségek szempontjából egyaránt fontos, hogy a legszélesebb részvétellel és a központi, valamint a helyi hatalomért küzdelmet folytató pártok programjainak ismeretében kerüljön sor lebonyolításukra. A PSZ ezért az elkövetkező időszakban hagyományos érdekképviseleti, érdekvédelmi tevékenysége mellett kiemelten foglalkozik a választásokkal kapcsolatos feladatokkal. E tevékenységünk révén az elkövetkező parlamenti ciklusban kedvezően befolyásolhatjuk szakszervezetünk lehetőségeit, az érdekvényesítés esélyeit.

1. A PSZ országos, területi és települési szervezetei a pártok választási programjainak feltárása és formálása érdekében vegyék fel a kapcsolatot a meghatározó politikai erőkkel. Szervezzenek konzultációt, vitafórumot, illetve egyéb rendezvényt a választási programok megismerésére, a testületek és a helyi szervezetek véleményének számbavételére.
2. A PSZ országos és területi vezetői - a Pedagógusok Lapja, az országos és helyi médiumok lehetőségeit, adottságait felhasználva - a legszélesebb közvéleménnyel tudassák a választási programok oktatással, szakszervezetekkel kapcsolatos fejezeteiről alkotott területi elgondolásokat, a PSZ ezzel kapcsolatos igényeit.
3. A PSZ területi és helyi szervezetei körülményeiknek és szabad döntésüknek megfelelően támogathatják a különböző pártok színeiben vagy függetlenül jelöltséget vállaló, arra érdemes, a helyi közösségek előtt ismert és elismert, a szakszervezet céljait, elképzeléseit is vállaló pedagógusokat.
4. A PSZ a lehető legszélesebb körben mozgósítson a választások valamennyi fordulójában a választópolgárok részvételére. Hívja fel a szakszervezeti tagság, a közoktatásban dolgozók, a helyi és az országos közvélemény figyelmét ennek fontosságára, a jövőt meghatározó egyéni döntés szerepére és felelősségére.
5. A PSZ országos, területi és települési vezetői a választások eredményének ismeretében vegyék fel a kapcsolatot a döntési pozícióba került politikai erőkkel. Alakítsák ki együttműködésük érdemi gyakorlatát a parlamenti, kormányzati és az önkormányzati szervekkel a szakszervezetünk céljainak megvalósítása érdekében.

A PSZ munkakongresszusa – a XVII. kongresszus határozatainak értelmében – az előttünk álló időszakra a következő feladatokat szabja meg:

1. A PSZ-nek az európai pedagógus-szakszervezetekkel együtt továbbra is szorgalmazni kell az oktatás feltételrendszerének egységesítését az EU-ban és ennek uniós szabályozását. Uniós szinten szükséges összehangolni a pedagógusképzés reformját, a diplomák kölcsönös elismerését is. Szorosabban dolgozzunk együtt az uniós csatlakozásra váró országok szakszervezeteivel, ezért együttműködve Bulgária és Románia - mint tagjelölt országok - pedagógus-szakszervezeteivel, közös felkészítő projektet szervezünk, uniós források igénybevitelével is.
2. A közoktatás finanszírozási rendszere, valamint a demográfiai apály egyre nehezebb helyzetbe hozza a nevelési-oktatási intézményeket és az önkormányzatokat. Ez az állapot 2006-ban tovább romlik, mivel a demográfiai hatás eléri a középfokú oktatási intézményeket is, és a finanszírozás változatlan szerkezete nominálisan csökkenő mértékkel párosul. Ezért tovább kell folytatnunk a finanszírozás átalakításával kapcsolatos erőfeszítéseinket, hogy azok a megalakuló új kormány programjában is megjelenjenek. Mindezzel párhuzamosan változatlanul szembe kell szállnunk az intézményhálózat kizárólag költségvetési szempontokon alapuló átalakításával országos és területi szinten egyaránt.
3. Nagy figyelmet kell fordítanunk a szakszervezeti tisztségviselők képzésére. E téren a lehető legnagyobb mértékben alkalmazni kell a rendelkezésre álló eszközöket. A sokoldalúan felkészült tisztségviselőnek van csak esélye az érdekvényesítésre, ezért a jogalkalmazás, az érdekegyeztetés, a tájékoztatás hatékony módszereit, lehetőségeit egyaránt el kell sajátítaniuk. Mindehhez szükséges az „Érdekvédelmi szakszervezeti ismeretek” című kiadványban szereplő tudnivalók mind teljesebb birtoklása. A gyakorlati ismeretek mellett tagdígátítani kell a tisztségviselőink elméleti felkészültségét is. Ezért a meglévő formákon túl (közoktatás-vezetői, regionális képzés stb.) indokolt ismét megszervezni a szakszervezeti akadémia társadalompolitikai előadás-sorozatát.
4. A PSZ legnagyobb, országosan reprezentatív szakszervezetként különösen érdekelt a szociális párbeszéd, az érdekegyeztetés feltételeinek valamennyi szinten való továbbfejlesztésében, EU-normákhoz történő igazításában. E területen kiemelt feladatunk az, hogy a kistérségi társulások érdekegyeztetésének jogi és szervezeti kereteit segítsük mielőbb megteremteni. Mindenütt ki kell alakítani a reprezentativitásnak megfelelő részvételi lehetőségeket.
5. Tovább kell fejleszteni a PSZ szolgáltatási rendszerét, maximálisan kihasználva az ebben rejlő tagszervezési lehetőségeket. Ezzel összefüggésben az elektronikus kínálattal is élve, javítani kell az intézményekig ható tájékoztató tevékenységünket. Az országos iroda informatikai fejlesztései, melyek a tagkártya bevezetésével újabb lendületet kaptak, megteremtették a feltételt az egész országot átfogó PSZ-tagnyilvántartási és informatikai rendszer kialakítására. Hatékony működtetése érdekében létre kell hozni és folyamatosan fejleszteni kell valamennyi területi PSZ-szervezet ehhez szükséges eszközrendszerét. Így kialakítható a korszerű tagnyilvántartás, az elektronikus információfogadás és -továbbítás intézményi alapszervezetekig leérő struktúrája.
6. A PSZ változatlanul fontos feladatnak tartja a nyugdíjasok megélhetési biztonságáért, az igazságosabb, a degresszivitás gyakorlatát megszüntető, a differenciált nyugdíjkorhatár lehetőségét is tartalmazó nyugdíjrendszer korszerűsítéséért folytatott küzdelmet. Ennek sikeréért más nyugdíjas-szervezetekkel is összefogva harcol, és kezdeményező szerepet vállal a szakmai munkálatokban.
7. A lehető legszélesebben ki kell építeni a PSZ ifjúsági tagozati rendszerét. E réteg sajátos érdekeinek megjelenítése, képviselete mellett, megkülönböztetett figyelmet kell fordítani képzésükre, a szakszervezeti tevékenységre való felkészülésükre.
8. A PSZ - elsősorban a tagozati munka szintjén - összefogja és szükség szerint a döntéshozókhoz továbbítja azokat a kezdeményezéseket, amelyek a közoktatás szakmai gondjainak megoldására irányulnak.

Budapest, 2005. december 3.

Pedagógusok Szakszervezete Munkakongresszusa